

اصول قانون اساسی در برتو نظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل یکصد و سی و نهم

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۷۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۹/۱۸

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل یکصد و سی و نهم

تدوین:

محمد صالحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۷۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۹/۱۸

فهرست مطالب

اصل یکصد و سی و نهم.....	۶
۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی.....	۶
۱-۱. طرح محاسبات عمومی کشور	۶
۱-۲. لایحه تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن.....	۶
۱-۳. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی عمان	۷
۱-۴. لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران.....	۸
۱-۵. لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی هوایی کالا و مسافر بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و یونان	۸
۱-۶. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه ارتقاء، حمایت و تضمین سرمایه‌گذاری فی‌مابین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی.....	۹
۱-۷. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ‌شده توصیف و کدگذاری کالا	۱۱
۱-۸. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اوکراین	۱۱
۱-۹. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان	۱۳
۱-۱۰. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه تنوع زیستی.....	۱۳
۱-۱۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تغییرات آب و هوا.....	۱۴
۱-۱۲. لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین	۱۵
۱-۱۳. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی	۱۶
۱-۱۴. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن	۱۶

- ۱۵-۱. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا ۱۷
- ۱۶-۱. لایحه اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی ۱۸
- ۱۷-۱. لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان ۱۹
- ۱۸-۱. لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا ۱۹
- ۱۹-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روان‌گردان ۲۰
- ۲۰-۱. طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ۲۱
- ۲۱-۱. لایحه آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) ۲۱
- ۲۲-۱. لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب ۲۲
- ۲۳-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی وابسته به بانک توسعه اسلامی ۲۳
- ۲۴-۱. لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه ۲۴
- ۲۵-۱. لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند ۲۵
- ۲۶-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن ۲۶
- ۲۷-۱. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان ۲۷
- ۲۸-۱. لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهی‌گیری ۲۸
- ۲۹-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) ۲۹
- ۳۰-۱. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان ۳۰
- ۳۱-۱. لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه ایتلست) ۳۱
- ۳۲-۱. لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۳۱
- ۳۳-۱. لایحه تصویب احکام و مصوبات بیست و دومین کنگره اتحادیه پستی

- جهانی (UPU) منعقد شده در پکن ۳۲
- ۳۴-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار ۳۳
- ۳۵-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا ۳۴
- ۳۶-۱. لایحه کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر ۳۵
- ۳۷-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات ۳۵
- ۳۸-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی ۳۷
- ۳۹-۱. لایحه موافقتنامه اقتصادی تکمیلی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا ۳۸
- ۴۰-۱. لایحه الحاق به موافقتنامه چارچوب حمل و نقل ترانزیت اکو ۳۹
- ۴۱-۱. لایحه تصویب موارد حذف و اصلاح و الحاق به اساسنامه و مقاوله‌نامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) طی کنفرانس سران مختار (مراکش. ۲۰۰۲) و اجازه تسلیم اسناد آن ۴۰
- ۴۲-۱. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو و پروتکل اصلاحی آن ۴۱
- ۴۳-۱. طرح اصلاح و تسری آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران با اصلاحات بعدی به شهرداری‌های مراکز استان‌ها، کلان‌شهرها و شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت ۴۲
- ۴۴-۱. لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) ۴۳
- ۴۵-۱. لایحه موافقتنامه همکاری در زمینه بهداشت دام و دامپزشکی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری صربستان ۴۳
- ۴۶-۱. لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در امور مدنی و تجاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر ۴۴
- ۴۷-۱. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸)) ۴۴
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران ۴۵

- ۱-۲. اساسنامه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور ۴۵
- ۲-۲. اساسنامه شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن ۴۶
- ۳-۲. اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری. صنعتی قشم ۴۶
- ۴-۲. اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری. صنعتی چابهار ۴۷
- ۵-۲. اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران ۴۷
- ۶-۲. اساسنامه شرکت صید صنعتی منطقه آزاد چابهار (سهامی خاص) ۴۸
- ۷-۲. اساسنامه شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران ۴۸
- ۸-۲. اساسنامه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور (مادر تخصصی) ۵۰
- ۹-۲. اساسنامه شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران ۵۰
- ۱۰-۲. اساسنامه شرکت مادر تخصصی تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران ۵۱
- ۱۱-۲. اساسنامه سازمان ملی زمین و مسکن ۵۱
- ۱۲-۲. اساسنامه سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها ۵۲
- ۱۳-۲. اساسنامه صندوق نوآوری و شکوفایی ۵۲
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان ۵۲
- ۱-۳. استفسار رئیس کل بانک مرکزی ایران و رئیس کمیته رسیدگی به دعاوی مالی و حقوقی بین‌المللی نسبت به امکان ارجاع اختلافات ناشی از توافقنامه‌های منعقد بین سازمان‌های دولتی ایران با شرکت‌های خارجی و بین‌المللی به داوری، که قراردادهای آن قبل از تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران منعقد شده است ۵۲
- ۲-۳. استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به لزوم یا عدم لزوم تصویب مجلس در هنگام انجام تصرفات جزئی در قراردادهای، امضای یادداشت تفاهم‌ها و انعقاد قراردادهای جزئی در چارچوب قراردادهای کلی ۵۴
- ۳-۳. استفسار شورای عالی قضایی نسبت به لزوم یا عدم لزوم تصویب مجلس در صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی، در قراردادهای خارجی که انعقاد آنها نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی نبوده است ۵۶
- ۴-۳. استفسار رئیس جمهور نسبت به لزوم یا عدم لزوم تصویب مجلس در صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی، در قراردادهای خارجی که انعقاد آنها نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی نبوده است ۵۹
- ۵-۳. استفسار نخست‌وزیر نسبت به لزوم یا عدم لزوم رعایت تشریفات مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری، در موافقتنامه‌های منعقد پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ۶۱

- ۶۳-۷. استفسار مدیرعامل سازمان آب و برق خوزستان نسبت به مفهوم عبارت «اموال عمومی و دولتی» در اصل ۱۳۹ قانون اساسی و تسری یا عدم تسری آن به «حقوق»، «تعهدات»، «وجوه»، «دیون» و «مطالبات» ۶۴
- ۷۳-۷. استفسار وزیر دفاع جمهوری اسلامی ایران نسبت به شمول یا عدم شمول تشریفات مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص طرح دعاوی در مراجع قضایی و نیز مرجع صالح برای طرح دعا و احقاق حق جمهوری اسلامی ایران در دعاوی که حقوق و اموال عمومی و دولتی مورد تعدی قرار گرفته است ۶۵
- ۸۳-۸. استفسار وزیر جهاد سازندگی نسبت به شمول یا عدم شمول اموال دولتی موضوع اصل ۱۳۹، نسبت به اموال شرکت‌های دولتی ۶۸
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی ۷۰
- ۱-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به امکان واگذاری صلاحیت تجویز ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری توسط دولت به کمیسیون‌های داخلی هیئت وزیران ۷۰
- ۲-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به شمول اصول ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی بر تصویب‌نامه هیئت وزیران در خصوص چگونگی وصول و تسویه حساب مطالبات دولت جمهوری اسلامی ایران از بانک مرکزی مصر ۷۱
- ۳-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یکی از تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران (= تصویب‌نامه چگونگی صلح اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو به شهرداری تهران) با اصل ۱۳۹ قانون اساسی ۷۳
- ۴-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق ماده (۳۸) آیین‌نامه معاملات شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرک ایران با اصل ۱۳۹ قانون اساسی ۷۴
- ۵-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یکی از تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران (= اصلاح تصویب‌نامه چگونگی صلح اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو به شهرداری تهران) با اصل ۱۳۹ قانون اساسی ۷۵
- ۶-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یکی از تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران با اصل ۱۳۹ قانون اساسی ۷۷
- ۷- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان ۷۸

اصل یکصد و سی و نهم

صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۷۷۰۵ مورخ ۱۳۶۵/۱۱/۲۱ شورای نگهبان در خصوص طرح محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۵/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۱-۱- در ماده (۱۲۶)،^(۱) قراردادادن تشخیص این امر «که تخلف از شرط ناشی از حوادثی بوده که از اختیار طرف قرارداد خارج بوده است» به عهده دیوان محاسبات، با اصل ۵۵ قانون اساسی مغایر است و در صلح حقوق راجع به اموال عمومی و دولتی، رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی الزامی است.

۱-۲- نظر شماره ۲۳۹۰ مورخ ۱۳۷۰/۱۰/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن، مصوب ۱۳۷۰/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۲-۱- در بند (۷) ماده (۲۱)^(۲) در مورد ارجاع به داوری باید قید شود «وفق

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و پنجم، شماره ۱-۸-۳.

۲. ماده ۲۱- مدیرعامل بالاترین مقام اجرایی سازمان بوده و در حدود قوانین و مقررات مربوط، مسئول اداره امور سازمان می‌باشد و دارای وظایف زیر است:

۱- اجرای مصوبات مجمع عمومی و هیئت مدیره

۲- تهیه و پیشنهاد بودجه سالانه به هیئت مدیره

۳- تهیه صورت‌های مالی و گزارش عملکرد سازمان به هیئت عالی نظارت و مجمع عمومی و حسابرس پس از تأیید هیئت مدیره

۴- تهیه تشکیلات سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی پس از تأیید هیئت مدیره

۵- تهیه و تدوین و ارائه آیین‌نامه‌های اداری، مالی، معاملاتی، استخدامی و سایر آیین‌نامه‌های مورد نیاز به مجمع عمومی پس از تأیید هیئت مدیره

۶- تعیین وظایف و اختیارات اجرایی هر یک از اعضای هیئت مدیره در اداره امور سازمان

۷- نمایندگی سازمان در کلیه مراجع قانونی با حق توکیل به غیر و ارجاع به داوری و در موارد لزوم

مقررات مربوطه»، تا ابهام مغایرت با اصل ۱۳۹ قانون اساسی نداشته باشد.

۳-۱. نظر شماره ۴۵۳۹ مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی عمان مصوب ۱۳۷۲/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی

۱-۳-۱- اطلاق بند (۲) ماده (۱۶)^(۱) در مواردی که صلح دعاوی راجع به اموال

→

ارائه پیشنهاد صلح و سازش به هیئت مدیره

۸- دعوت اعضای هیئت مدیره جهت شرکت در جلسات.

تبصره- کلیه اسناد و اوراق مالی و تعهدآور باید به امضاء مدیرعامل یا افراد مجاز از طرف وی و یکی از اعضای هیئت مدیره یا افراد مجاز از طرف او برسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۰/۱۰/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (۷) ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

۷- نمایندگی سازمان در کلیه مراجع قانونی با حق توکیل و ارجاع به داوری وفق مقررات مربوط و در موارد لزوم ارائه پیشنهاد صلح و سازش به هیئت مدیره.

۱. ماده ۱۶- حل و فصل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین طرفین قرارداد در مورد تفسیر و یا اجرای مفاد این توافقنامه، طرفین بایستی در وهله اول تلاش نمایند تا این اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- چنانچه طرفین موفق نشوند از طریق مذاکره این اختلاف را رفع نمایند، می‌توانند توافق نمایند که اختلاف از طریق تصمیماتی که شخص و یا هیئت دیگری می‌گیرد حل گردد و چنانچه به چنین توافقی هم نرسند، این اختلاف باید به تقاضای یکی از طرفین قرارداد جهت تصمیم‌گیری به محکمه داوری سه نفره واگذار شود که در این محکمه هر یک از طرفین قرارداد یک نفر را معرفی می‌کند و نفر سوم مورد تأیید و یا معرفی هر دو طرف می‌باشد. هر یک از طرفین قرارداد شخص مورد نظر خود را باید ظرف (۶۰) روز پس از تاریخ دریافت اطلاعیه کتبی که از طریق کانال دیپلماتیک انجام می‌شود به هیئت داوری معرفی نماید و نفر سوم هیئت داوری باید ظرف (۶۰) روز پس از تعیین این دو نفر مشخص گردد. چنانچه در مدت زمان مشخص شده طرفین نتوانند افراد خود را تعیین نمایند و یا نتوانند نفر سوم را مشخص کنند، لذا بر اساس تقاضای هر یک از طرفین قرارداد، رئیس شورای هوایمایی بین‌المللی غیرنظامی می‌تواند یک داور و یا داورانی را جهت حل و فصل این مشکل تعیین نمایند. در چنین شرایطی داور نفر سوم از کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس هیئت داوران می‌باشد.

۳- طرفین قرارداد طبق تصمیماتی که در پاراگراف (۲) از این ماده اتخاذ شده است عمل خواهند نمود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر بالا [= قرارداد جهت تصمیم‌گیری به محکمه داوری سه نفره واگذار شود]، پس از کلمه «قرارداد»، عبارت «و» با رعایت قوانین» اضافه گردید.

- در سطر بالا [= قرارداد رئیس شورای هوایمایی بین‌المللی غیرنظامی می‌تواند]، کلمه «می‌تواند» به «می‌تواند» اصلاح گردید.

←

عمومی و دولتی باشد، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۴-۱. نظر شماره ۴۸۸۶ مورخ ۱۳۷۲/۴/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۴-۱- ماده (۹)^(۱) کلاً خلاف قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴-۲- ماده (۱۱)^(۲) خلاف قانون اساسی می‌باشد. اگر قید شود با رعایت اصول

قانون اساسی، رفع اشکال خواهد شد.

۵-۱. نظر شماره ۵۷۶۳ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی هوایی کالا و مسافر بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و یونان مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۱۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۵-۱- بند (۳) ماده (۱۵)^(۳) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

→

- در سطر بالا [= یک داور و یا داورانی را جهت حل و فصل این مشکل تعیین نمایند]، کلمه «نمایند» به «نماید» اصلاح گردید.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۲۸-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۲۸-۲.

۳. ماده ۱۵- حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و ضمیمه آن بین طرفین متعاهدین اختلافی بروز نماید، طرفین متعاهدین در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفین متعاهدین نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند، می‌توانند توافق نمایند موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیئتی ارجاع کنند.

۳- چنانچه طرفین متعاهدین نتوانند به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، اختلاف به یک محکمه داورى سه‌نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاهدین یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین‌شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از طرفین متعاهدین ظرف شصت (۶۰) روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به محکمه داورى، از طریق مجرای دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفین متعاهدین ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکنند، بنا به تقاضای هر یک از طرفین متعاهدین، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری برحسب

←

۶-۱. نظر شماره ۶۴۳۳ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه ارتقاء، حمایت و تضمین سرمایه‌گذاری فی‌مابین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی مصوب ۱۳۷۳/۳/۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۶-۱- ماده (۱۷) موافقتنامه به لحاظ اینکه سازش و ارجاع به داوری را منوط به تصویب مجلس ننموده است، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد و بند (۲) ماده واحده نیز رافع اشکال نمی‌باشد.^(۱)

→

مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع هر یک از طرفین متعاهدین باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفین متعاهدین باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعیتی نباشد درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس محکمه داوری عمل نموده و محل تشکیل محکمه را تعیین خواهد کرد.

۴- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۵- حل اختلافات

۱- ...

۳- چنانچه طرفین متعاهدین نتوانند به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، با رعایت قوانین و مقررات مربوطه، اختلاف به یک محکمه داوری سه‌نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاهدین یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین‌شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. ...

۱. ماده واحده- موافقتنامه ارتقاء، حمایت و تضمین سرمایه‌گذاری فی‌مابین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی مشتمل بر یک مقدمه و (۲۵) ماده مصوب دوازدهمین اجلاس وزرای خارجه کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی منعقد در ۱۳۶۰/۳/۱۵ مطابق با ۵ ژوئن ۱۹۸۱ به شرح پیوست، با شرایط زیر تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود:

۱- انتقال مالکیت سرمایه موضوع ماده (۱۲) به اتباع سایر کشورها مشروط به تصویب دولت ایران است.
۲- در مورد ماده (۱۷)، دولت ایران تصمیمات هیئت داوری را قطعی و لازم‌الاجرا شناخته، آنها را به مورد اجرا خواهد نهاد، مشروط بر اینکه:

الف- حکم صادره ناظر به انتقال مالکیت به اتباع دول غیر عضو بدون اجازه دولت ایران نباشد.

ب- حکم صادره با قوانین آمره و نظم عمومی ایران مغایرت نداشته باشد و مقررات شکلی نیز رعایت شده باشد.

←

→

موافقتنامه ارتقاء، حمایت و تضمین سرمایه‌گذاری فی‌مابین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی
مقدمه:

...

ماده ۱۷- تا زمانی که ارگان معینی برای حل و فصل اختلافات ناشی از این موافقتنامه ایجاد گردد، اختلافات
ناشیه، طبق روش و قواعد زیر از طریق سازش یا داوری مورد حل و فصل قرار خواهد گرفت:

۱- سازش:

الف- چنانچه طرفین اختلاف بر سازش توافق نمایند، موافقتنامه سازش باید متضمن شرح اختلاف،
ادعای طرفین اختلاف و نام مُصالح منتخب باشد. طرفین ذی‌ربط می‌توانند از دبیرخانه کل بخواهند تا
مُصالح را انتخاب نمایند. دبیرخانه کل یک نسخه از موافقتنامه سازش را جهت پذیرش وظایف به مُصالح
ارسال خواهد نمود.

ب- وظیفه مُصالح محدود به نزدیک‌تر ساختن اختلاف نظر طرفین و ارائه پیشنهاداتی است که بتواند به
یک راه حل مورد قبول طرفین منتهی گردد. مُصالح باید ظرف دوره‌ای که برای تکمیل وظیفه وی تعیین
شده، گزارشی را در خصوص موضوع تسلیم دارد که به طرفین اعلام گردد. گزارش مزبور، در صورت
ارجاع مورد اختلاف به یک محکمه، برای محکمه مذکور فاقد اعتبار حقوقی خواهد بود.

۲- داوری:

الف- چنانچه طرفین اختلاف با توسل به سازش به توافقی نائل نگردند، یا مُصالح قادر به ارائه گزارش
خود ظرف دوره موصوف نگردد، یا طرفین راه حل‌های مندرج در گزارش مذکور را نپذیرند، هر یک از
طرفین حق خواهد داشت جهت اخذ رأی نهایی در خصوص مورد اختلاف به دیوان داوری رجوع
نمایند.

ب- رسیدگی داوری با ارسال اخطار طرف متقاضی داوری به طرف دیگر اختلاف، که موضوع مبین
ماهیت اختلاف و نام داور منتخب توسط وی است، آغاز می‌گردد. طرف دیگر بایستی ظرف شصت
روز از تاریخ ابلاغ اخطار، نام داور منتخب خود را به اطلاع طرف دیگر برساند. دو داور مذکور بایستی
ظرف شصت روز از تاریخ انتخاب آخرین خود به عنوان داور، یک سرداور انتخاب نمایند که در
صورت تساوی آراء، رأی وی قاطع خواهد بود. چنانچه ظرف دوم داوری را انتخاب ننمایند، یا دو داور
ظرف زمان موصوف در مورد انتخاب سه داور توافق ننمایند، احد طرفین می‌تواند از دبیر کل بخواهد
که ترکیب دیوان داوری را تکمیل نماید.

ج- دیوان داوری، اولین جلسه خود را در تاریخ و محلی که سرداور تعیین می‌نماید، تشکیل خواهد داد.
بعد از آن دیوان نسبت به تعیین محل و زمان جلسات و سایر موارد مربوط به وظایف خود، اتخاذ
تصمیم خواهد کرد.

د- آرای دیوان داوری نهایی و غیر قابل اعتراض بوده و برای طرفین الزام‌آور، لازم‌الرعايه و لازم‌الاجرا
خواهد بود. آرای مزبور از اعتبار و قوت احکام مراجع قضایی برخوردار خواهد بود. اطراف متعاقد
موافقتنامه، فارغ از اینکه خود طرف دعوا باشند یا نباشند، یا سرمایه‌گذاری که رأی بر علیه وی صادر
گردیده یکی از اتباع یا شهروندان آنان باشد یا نباشد، مکلفند آرای صادره را در قلمرو خود، به مثابه

←

۷-۱. نظر شماره ۶۴۴۶ مورخ ۱۳۷۳/۳/۲۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ‌شده توصیف و کدگذاری کالا مصوب ۱۳۷۳/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۷-۱- بند (۴) ماده (۱۰)^(۱) چنانچه منتهی به امر مالی شود، مغایر صدر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۸-۱. نظر شماره ۳۱۵ مورخ ۱۳۷۴/۳/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه

→

احکام قطعی و لازم‌الاجرای صادره از محاکم ملی خود به اجرا درآورند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۴/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده واحده- ...

۱-....

۲- در مورد ماده (۱۷)، دولت ایران تصمیمات هیئت داورى را قطعی و لازم‌الاجرا شناخته، آنها را به مورد اجرا خواهد نهاد، مشروط بر اینکه:

الف- ارجاع به داوری و حکم صادره با قوانین آمره و مقررات موضوعه کشور و نظم عمومی ایران مغایرت نداشته باشد و مقررات شکلی نیز رعایت شده باشد.

ب- حکم صادره ناظر به انتقال مالکیت به اتباع دول غیر عضو بدون اجازه دولت ایران نباشد.

۱. ماده ۱۰- حل و فصل اختلافات

۱- هر نوع اختلاف بین اعضای کنوانسیون در مورد تفسیر یا اجرای کنوانسیون حاضر حتی‌الامکان از طریق مذاکرات بین اعضای مزبور حل و فصل می‌شود.

۲- هر نوع اختلافی که بدین ترتیب حل و فصل نشود به وسیله طرف‌های اختلاف به کمیته سیستم هماهنگ‌شده ارجاع می‌گردد که آن را مورد بررسی قرار داده و توصیه‌هایی به منظور حل و فصل آن می‌کند.

۳- اگر کمیته سیستم هماهنگ‌شده نتواند اختلاف را حل کند آن را در شورا مطرح می‌سازد که در این صورت شورا طبق بند (ه) ماده (۳) کنوانسیون مؤسس شورا توصیه‌هایی به عمل می‌آورد.

۴- طرف‌های اختلاف می‌توانند از پیش توافق کنند که توصیه‌های کمیته یا شورا را بپذیرند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۶/۲۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ‌شده توصیف و کدگذاری کالا منعقد در بروکسل در تاریخ ۲۴ خرداد ۱۳۶۲ هجری شمسی مطابق با ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ میلادی مشتمل بر یک مقدمه، (۲۰) ماده و ضمیمه آن (فهرست طبقه‌بندی سیستم هماهنگ‌شده) به شرح پیوست تصویب و به دولت اجازه تسلیم اسناد و الحاق به آن داده می‌شود.

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- اجرای بند (۴) ماده (۱۰) این کنوانسیون در مورد ایران، منوط به رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اوکراین مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۷۴/۲/۲۶

۱-۸-۱- اطلاق ارجاع به داورى مذکور در بند (۳) ماده (۱۴)^(۱) بدون الزام به رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی، خلاف قانون اساسی است.

۱. ماده ۱۴- حل اختلافات:

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و ضمیمه (ضمایم) آن بین طرفین متعاقد اختلافی بروز نماید، طرفین متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفین متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند، می‌توانند توافق کنند که موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیئتی ارجاع کنند.

۳- چنانچه طرفین متعاقد نتوانند به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، اختلاف به یک محکمه داورى سه نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاقد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از طرفین متعاقد ظرف شصت روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به محکمه داورى، از طریق مجرای سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفین متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، بنا به تقاضای هر یک از طرفین متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود؛ اما چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع هر یک از طرفین متعاقد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد از عضو مقدم شورا که چنین وضعی را از نظر تابعیت نداشته باشد، درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس محکمه داورى عمل خواهد کرد.

۴- ...

نامه شماره ۴۰۶۳- ق مورخ ۱۳۷۴/۴/۲۰ رئیس مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان، در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اوکراین مصوب ۱۳۷۴/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

... در متن مصوب مجلس و بند (۳) ماده (۱۴) موافقتنامه، عبارت «با رعایت قوانین و مقررات مربوط» اضافه گردیده که به هنگام ارسال به شورای نگهبان از قلم افتاده؛ علی‌هذا مراتب اعلام می‌گردد تا در صورت تأیید موافقتنامه با توجه به اصلاح انجام شده، ابلاغ گردد.

نظر شماره ۵۶۵ مورخ ۱۳۷۴/۴/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اوکراین مصوب ۱۳۷۴/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

... با توجه به نامه ۴۰۶۳- ق مورخ ۱۳۷۴/۴/۲۰ مبنی بر اینکه در متن مصوب مجلس محترم در بند (۳) ماده (۱۴) موافقتنامه، عبارت «با رعایت قوانین و مقررات مربوط» از قلم افتاده است، مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۹-۱. نظر شماره ۹۵۶ مورخ ۱۳۷۴/۷/۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان مصوب ۱۳۷۴/۶/۲۲ مجلس شورای اسلامی

۹-۱- بند (۳) ماده (۱۴)^(۱) به صورتی که تنظیم شده است، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱۰-۱. نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۴۵۲ مورخ ۱۳۷۵/۲/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه تنوع زیستی مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی

۱. ماده ۱۴- حل اختلاف

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و پیوست (پیوست‌های) آن بین دو طرف متعاقد اختلافی بروز نماید، دو طرف متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره برطرف نمایند.

۲- هرگاه دو طرف متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره برطرف نمایند، طرفین با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌توانند توافق کنند موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخصی یا هیئتی ارجاع کنند.

۳- چنانچه طرفین متعاقد نتوانند به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، اختلاف به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از دو طرف متعاقد، داوری را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از دو طرف متعاقد ظرف شصت (۶۰) روز پس از دریافت درخواست ارجاع اختلاف به دیوان داوری از مجرای دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از دو طرف متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را برگزینند، بنا به درخواست هر یک از دو طرف متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری حسب مورد داور یا داورها را بر خواهد گزید مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع هر یک از دو طرف متعاقد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از دو طرف متعاقد باشد، از عضو مقدم شورا که تابعیت هیچ یک از دو طرف را نداشته باشد، درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را برگزیند. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۷/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۴- حل اختلاف

۱- ...

۳- چنانچه طرفین متعاقد نتوانند به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، اختلاف طرفین با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع خواهد شد ...

۱-۱۰-۱- بند (۳) ماده (۲۷)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱۱-۱. نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۴۵۳ مورخ ۱۳۷۵/۲/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تغییرات آب و هوا مصوب ۱۳۷۱ هجری شمسی برابر با ۱۹۹۲ میلادی، مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۱۱-۱- ماده (۱۴)^(۲) به نحوی که تنظیم شده است، مغایر اصل ۱۳۹ قانون

۱. ماده ۲۷- حل اختلاف

- ۱- در صورت بروز اختلاف بین کشورهای عضو در مورد تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، کشورهای مربوط باید از راه مذاکره به حل اختلاف بپردازند.
- ۲- اگر کشورهای مربوط نتوانند از راه مذاکره به توافق برسند، می‌توانند به طور مشترک خواستار مشورت یا میانجی‌گری شخص ثالث شوند.
- ۳- هنگام تأیید، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون یا در هر زمان دیگر پس از آن، یک کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند به طور کتبی به امین اسناد اعلام نماید که در مورد اختلافی که برابر بند (۱) یا (۲) بالا حل و فصل نشده است، به طور اجباری یکی از راه‌های زیر و یا هر دو راه را برای حل اختلاف می‌پذیرد:
- الف- داوری برابر مقررات تعیین‌شده در بخش (۱) پیوست (۲)
- ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.
- ۴- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۵/۳/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به موافقتنامه تنوع زیستی منعقدشده در کنفرانس اجلاس زمین به سال ۱۳۷۱ هجری شمسی برابر با سال ۱۹۹۲ میلادی در شهر ریودوژانیرو مشتمل بر یک مقدمه، (۴۲) ماده و (۲) پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را مبادله نماید، با این شروط که دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از بند (۳) ماده (۲۷) کنوانسیون (موافقتنامه) می‌باشد که مراتب در این مورد قبلاً به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۲. ماده ۱۴- حل اختلافات

- ۱- در صورت بروز اختلاف بین دو یا چند عضو در مورد تفسیر یا اجرای کنوانسیون، اعضای مذکور برای حل اختلاف، از طریق مذاکره یا هرگونه روش دوستانه دیگر اقدام خواهند نمود.
- ۲- هنگام تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به کنوانسیون یا هر زمان بعد از آن، هر عضوی که یک سازمان منطقه‌ای همبستگی اقتصادی نباشد می‌تواند به صورت کتبی به امین اسناد اعلام نماید که در رابطه با اختلاف مربوط به تفسیر یا اجرای کنوانسیون، بالفعل و بدون نیاز به توافق خاص، نسبت به هر عضو دیگری که تعهد یکسانی را پذیرفته باشد، عملاً موارد ذیل را مورد قبول قرار می‌دهد:
- الف- ارجاع اختلاف به دیوان دادگستری بین‌المللی و/ یا
- ب- داوری براساس تشریفاتی که کنفرانس اعضاء در اولین فرصت به صورت یک ضمیمه در مورد داوری تدوین می‌کند.

اساسی شناخته شد.

۱۲-۱. نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۸۳۴ مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین مصوب ۱۳۷۵/۶/۱۸ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۱۲-۱- ماده (۱۳)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

→

هر عضوی که یک سازمان همبستگی اقتصادی منطقه‌ای باشد می‌تواند بیانیه‌ای با اثر مشابه در ارتباط با داوری و طبق تشریفات مذکور در بند (ب) فوق صادر نماید.

۳- بیانیه صادره طبق بند (۲) فوق تا زمانی که طبق شرایط خود منقضی گردد یا تا سه ماه پس از وصول بیانیه کتبی فسخ آن توسط امین اسناد معتبر خواهد بود.

۴- بیانیه جدید، اعلامیه فسخ یا انقضاء یک بیانیه به هیچ عنوان تأثیری بر جریان رسیدگی مطروحه نزد دیوان دادگستری بین‌المللی یا دادگاه داوری نخواهد داشت مگر اینکه طرفین اختلاف به نحو دیگری توافق نمایند.

۵- با رعایت عملکرد بند (۲) فوق، اگر ظرف (۱۲) ماه پس از اعلام یکی از اعضا به دیگری دال بر وجود اختلاف بین آنها، اعضای ذی‌ربط موفق به حل اختلاف از طرق مذکور در بند (۱) فوق نشده باشند، بنابر تقاضای هر یک از طرفین، اختلاف به کمیسیون مصالحه ارجاع خواهد شد.

۶- کمیسیون مصالحه براساس تقاضای هر یک از طرفین اختلاف تشکیل خواهد شد. این کمیسیون شامل تعداد یکسانی از افراد منتخب هر طرف ذی‌ربط و یک رئیس است که به صورت مشترک توسط اعضا منتخب هر طرف تعیین می‌شود. این کمیسیون اقدام به صدور رأی توصیه‌ای خواهد نمود که توسط طرفین با حسن نیت مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۷- مراحل دیگر مربوط به مصالحه توسط کنفرانس اعضا در اولین فرصت ممکن به صورت ضمیمه‌ای برای مصالحه تصویب خواهد شد.

۸- مفاد این ماده برای هر سند حقوقی که کنفرانس اعضا در نظر می‌گیرد اطلاق خواهد داشت مگر اینکه سند مذکور به نحو دیگری پیش‌بینی نموده باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۵/۳/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون تغییرات آب و هوا مشتمل بر یک مقدمه و بیست و شش ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط به آن را تسلیم کند، با این شرط که دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از ماده (۱۴) کنوانسیون در مورد حل اختلاف می‌باشد که در این مورد مراتب به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۱. ماده ۱۳- در صورت بروز هرگونه اختلاف یا مسئله‌ای در رابطه با اجرای این موافقتنامه، هر کدام از طرف‌های متعاقد بدو از طریق مجاری سیاسی یا دوستانه نسبت به حل مسائل یا رفع اختلاف سعی خواهند نمود، لیکن چنانچه نتوان اختلافات فی‌مابین را از طریق روابط دوستانه یا مجاری سیاسی حل و فصل نمود، این‌گونه اختلافات به مرجعی بین‌المللی با اختیار حکمیت مورد قبول طرف‌های متعاقد ارجاع خواهد شد.

←

۱۳-۱. نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۸۸۱ مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی مصوب ۱۳۷۵/۶/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۳-۱- چون رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی در کنوانسیون، مصالحه داوری و اصلاحیه نشده، مغایر با قانون اساسی شناخته شد. چنانچه رعایت اصل مذکور در کلیه موارد بالا به نحوی در ماده واحده گنجانده شود، رافع اشکال خواهد بود.^(۱)

۱۴-۱. نظر شماره ۷۶/۲۱/۱۵۲ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۴-۱- در خصوص ماده (۳۳) کنوانسیون،^(۲) الزام دولت به رعایت اصل ۱۳۹

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده ۱۳- در صورت بروز هرگونه اختلاف یا مسئله‌ای در رابطه با اجرای این موافقتنامه، هرکدام از طرف‌های متعاقد بدو از طریق مجاری سیاسی یا دوستانه نسبت به حل مسائل یا رفع اختلاف سعی خواهند نمود، لیکن چنانچه نتوان اختلافات فی‌مابین را از طریق روابط دوستانه یا مجاری سیاسی حل و فصل نمود، با تصویب مراجع ذیصلاح، اختلافات به مرجعی بین‌المللی با اختیار حکمیت مورد قبول طرف‌های متعاقد ارجاع خواهد شد.

۱. ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مشتمل بر یک مقدمه، (۱۷) ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از مواد غیرنفتی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۱) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را تسلیم نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مشتمل بر یک مقدمه، (۱۷) ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از مواد غیرنفتی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۱) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را تسلیم نماید.

تبصره- ارجاع اختلاف‌های ناشی از اجرای این کنوانسیون به مصالحه یا داوری با تصویب مراجع ذیصلاح قانونی خواهد بود.

۲. ماده ۳۳- قرارداد حمل ممکن است دارای شرطی باشد که رسیدگی به اختلافات ناشی از قرارداد را در صلاحیت دیوان داوری قرار دهد، مشروط بر اینکه اعمال مقررات این کنوانسیون از طرف دیوان

←

قانون اساسی ضروری است.

۱۵-۱. نظر شماره ۷۷/۲۱/۲۶۱۴ مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا مصوب ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی
۱-۱۵-۱ بند (۲) ماده (۱۷)^(۱) خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی است.

→

داوری در شرط یادشده پیش‌بینی شده باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۶/۳/۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
ماده ۳۳- قرارداد حمل ممکن است دارای شرطی باشد که رسیدگی به اختلافات ناشی از قرارداد را در صلاحیت دیوان داوری قرار دهد، مشروط بر اینکه اعمال مقررات این کنوانسیون از طرف دیوان داوری در شرط یادشده پیش‌بینی شده باشد.

نظر شماره ۷۶/۲۱/۶۸۱ مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن مصوب ۱۳۷۶/۳/۴ مجلس شورای اسلامی:

در خصوص ماده (۳۳) کنوانسیون چون با توجه به اختیار در قبول داوری و اینکه دولت به حکم قانون اساسی و قوانین ناشی از آن، به هر حال ملزم به رعایت اصل ۱۳۹ می‌باشد و مقید نشدن به رعایت اصل مزبور به معنی لغو قید الزام نیست، اشکال شورای نگهبان مرتفع است.

۱. ماده ۱۷- حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرفین متعاقد اختلافی بروز نماید، طرفین متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- چنانچه طرفین متعاقد نتوانند به موجب بند (۱) در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، اختلاف به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاقد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین‌شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از طرفین متعاقد ظرف شصت (۶۰) روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجرای دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفین متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، بنا به تقاضای هر یک از طرفین متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعیتی نباشد درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۳- ...

←

۱-۱۶. نظر شماره ۷۷/۲۱/۲۶۲۸ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۷/۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی ۱-۱۶-۱ نظر به اینکه بنیاد شهید، نهاد عمومی غیر دولتی است و در نتیجه اموال آن جزء اموال عمومی محسوب می‌گردد و بند (۳) ماده (۱۲)^(۱) ارجاع اختلاف به

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۷- حل اختلافات

۱- ...

۲- چنانچه طرفین متعاقد به موجب بند (۱) فوق نتوانند در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آنان، اختلاف به یک محکمه داورى سه نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاقد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از طرفین متعاقد ظرف شصت (۶۰) روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به دیوان داورى، از طریق مجرای دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفین متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، بنا به تقاضای هر یک از طرفین متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعیتی نباشد درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داورى عمل خواهد کرد.

۳- ...

۱. ماده ۱۲- رئیس بنیاد بالاترین مقام اجرایی بنیاد است که به پیشنهاد رئیس جمهور و تأیید مقام معظم رهبری با حکم رئیس جمهور به مدت چهار سال منصوب و مسئولیت اداره امور بنیاد و اجرای برنامه‌ها را بر عهده خواهد داشت و اهم وظایف او به شرح زیر است:

۱- ...

۳- نمایندگی بنیاد در کلیه امور حقوقی و نزد کلیه مراجع اعم از قضایی، اداری و قانون‌گذاری و طرح اقامه دعاوی و دفاع و جوابگویی به هرگونه دعاوی حقوقی، جزایی و اداری به طرفیت از بنیاد و ارجاع دعاوی و اختلافات به داورى و تعیین داور یا داوران و انجام سایر فعالیت‌های لازم برای استیفای حقوق بنیاد با حق تعیین وکیل یا نماینده و تفویض اختیارات لازم به آنان برای انجام امور محول.

۴- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۲- رئیس بنیاد بالاترین مقام اجرایی بنیاد است که به پیشنهاد رئیس جمهور و تأیید مقام معظم رهبری با حکم رئیس جمهور به مدت چهار سال منصوب و مسئولیت اداره امور بنیاد و اجرای برنامه‌ها

←

داوری را به طور مطلق از اختیارات رئیس بنیاد دانسته، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱۷-۱. نظر شماره ۷۷/۲۱/۲۶۷۶ مورخ ۱۳۷۷/۲/۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان مصوب ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۷-۱- اطلاق ماده (۵)^(۱) که اختلافات در امور مالی را هم شامل می‌شود، خلاف اصل ۱۳۹ می‌باشد.

۱۸-۱. نظر شماره ۷۷/۲۱/۲۷۴۴ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا مصوب ۱۳۷۷/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۸-۱- اطلاق ماده (۱۴)^(۲) که اختلاف مالی را هم شامل می‌شود، خلاف اصل

→

را بر عهده خواهد داشت و اهم وظایف او به شرح زیر است:

۱- ...

۳- نمایندگی بنیاد در کلیه امور حقوقی و نزد کلیه مراجع اعم از قضایی، اداری و قانون‌گذاری و طرح اقامه دعوی و دفاع و جابجایی به هرگونه دعای حقوقی، جزایی و اداری به طرفیت از بنیاد و انجام سایر فعالیت‌های لازم برای استیفای حقوق بنیاد با حق تعیین وکیل یا نماینده و تفویض اختیارات لازم به آنان برای انجام امور محول.

۱. ماده ۵- طرف‌های متعاقد ضمن تأکید بر اینکه خط مرزی مذکور در ماده (۱) لایتنیر، دائمی و قطعی می‌باشد، اختلافات ناشی از اجرای این موافقتنامه را به صورت مسالمت‌آمیز و از طریق مذاکره حل و فصل خواهند نمود. در صورت بروز هرگونه عدم توافق در حل اختلاف، موضوع با تراضی به یک کمیسیون سازش محول خواهد شد. ترکیب کمیسیون مزبور از طریق مشاوره بین طرفین تعیین خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان مشتمل بر یک مقدمه و (۷) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود. بدیهی است در موارد اختلافات مالی ناشی از اجرای این موافقتنامه طبق اصل (۱۳۹) قانون اساسی عمل خواهد شد.

۲. ماده ۱۴- هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر و یا اجرای موافقتنامه حاضر از طریق دوستانه و بر اساس حقوق بین‌المللی حل و فصل خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

←

۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱۹۱. نظر شماره ۷۷/۲۱/۲۷۸۸ مورخ ۱۳۷۷/۲/۳۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روان گردان مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی

۱۹-۱- اطلاق بندهای (۱) و (۲) ماده (۳۱)^(۱) که اختلافات مالی را نیز شامل

→

ماده ۱۴- هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر و یا اجرای موافقتنامه حاضر از طریق دوستانه و براساس حقوق بین المللی و رعایت مقررات قانونی حل و فصل خواهد شد.

نظر شماره ۷۷/۲۱/۳۰۵۳ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا مصوب ۱۳۷۷/۴/۱۴ مجلس شورای اسلامی:

... با توجه به اصلاح به عمل آمده، خلاف شرع یا قانون اساسی شناخته نشد.

نامه شماره ۱۹۰۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان:

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۷۱۲/۸۰۴۳۲ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۴ دولت درخصوص موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب و به تأیید آن شورای محترم رسیده بود، در اجرای بند (۲) ماده (۲۰۶) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به دولت ارسال و نتیجه مذاکرات با طرف متعاقد طی نامه شماره ۱۱۴۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده (۱۴) به تصویب رسیده است. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

ماده ۱۴- هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر و یا اجرای موافقتنامه حاضر از طریق دوستانه و براساس حقوق بین المللی مورد قبول دو کشور حل و فصل خواهد شد.

نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۴۹۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی:

لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا، مصوب جلسه مورخ نوزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. ماده ۳۱- اختلافات:

۱- هرگاه اختلافی بین دو یا چند عضو در خصوص تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بروز نماید، اعضای مذکور به منظور حل و فصل اختلاف از طریق مذاکره، تحقیق، میانجی گری، مصالحه، داوری، مراجعه به نهادهای منطقه‌ای، جریان قضایی یا از طریق روش‌های مسالمت آمیز دیگری که انتخاب می کنند با یکدیگر مشورت خواهند کرد.

۲- هر اختلافی از این نوع که به روش پیش بینی شده حل و فصل نشود، بنا به درخواست هر یک از

←

می‌گردد، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۰-۱. نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ شورای نگهبان در خصوص طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۰-۱- در بند یک ماده (۲۱۳)، عبارت مبهم است؛ با آوردن عین عبارت اصل ۸۰ رفع ابهام خواهد شد و در بند (۲)، اطلاق استخدام کارشناسان خارجی که شامل غیر موارد ضرورت هم می‌شود، خلاف اصل ۸۲ قانون اساسی است و در بند (۳) چون استناد به اصل ۸۳ قانون اساسی شده باید این بند همانند اصل مذکور اصلاح گردد. بند (۴) نیز چون مستند به اصل ۱۳۹ می‌باشد باید مطابق اصل مزبور اصلاح شود.^(۱)

۲۱-۱. نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ مورخ ۱۳۷۸/۴/۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۸/۳/۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۱-۱- شمول عموم تبصره ذیل ماده (۴۴۴) به مواردی که در ماده (۴۴۳) آمده، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی است.^(۲)

→

طرف‌های اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
ماده ۳۱- اختلافات:

۱- هرگاه اختلافی بین دو یا چند عضو در خصوص تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بروز نماید، اعضای مذکور به منظور حل و فصل اختلاف از طریق مذاکره، تحقیق، میانجی‌گری، مصالحه، داوری، مراجعه به نهادهای منطقه‌ای، جریان قضایی یا از طریق روش‌های مسالمت‌آمیز دیگری که انتخاب می‌کنند با یکدیگر مشورت خواهند کرد.

۲- هر اختلافی از این نوع که به روش پیش‌بینی شده حل و فصل نشود، بنا به درخواست هر یک از طرف‌های اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع خواهد شد.

۳- رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد بندهای فوق الزامی است.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتادم، شماره ۱-۲-۱.

۲. ماده ۴۴۳- ارجاع دعوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری پس از تصویب هیئت وزیران و اطلاع مجلس شورای اسلامی صورت می‌گیرد. در مواردی که طرف دعوا خارجی و یا موضوع دعوا از

←

۲۲-۱. نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۲-۱- ماده (۱۹) و بندهای آن^(۱) در خصوص داوری، بدون رعایت اصل ۱۳۹

→

موضوعاتی باشد که قانون آن را مهم تشخیص داده، تصویب مجلس شورای اسلامی نیز ضروری است. ماده ۴۴۴- در هر مورد که داور تعیین می‌شود باید موضوع و مدت داوری و نیز مشخصات طرفین و داور یا داوران به طوری که رافع اشتباه باشد تعیین گردد. در صورتی که تعیین داور بعد از بروز اختلاف باشد، موضوع اختلاف که به داوری ارجاع شده باید به طور روشن مشخص و مراتب به داوران ابلاغ شود.

تبصره- قراردادهای داوری که قبل از اجرای این قانون تنظیم شده‌اند تابع مقررات زمان تنظیم می‌باشند. مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۴۴۳- ...

ماده ۴۴۴- در هر مورد که داور تعیین می‌شود باید موضوع و مدت داوری و نیز مشخصات طرفین و داور یا داوران به طوری که رافع اشتباه باشد تعیین گردد. در صورتی که تعیین داور بعد از بروز اختلاف باشد، موضوع اختلاف که به داوری ارجاع شده باید به طور روشن مشخص و مراتب به داوران ابلاغ شود.

تبصره- قراردادهای داوری که قبل از اجرای این قانون تنظیم شده‌اند با رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی تابع مقررات زمان تنظیم می‌باشند.

۱. ماده ۱۹- حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرف‌های متعاقد اختلافی بروز نماید، طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره مستقیم حل و فصل نمایند. ۲- هرگاه طرف‌های متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکرات مستقیم حل و فصل نمایند، می‌توانند موضوع را جهت تصمیم‌گیری به هر شخص یا هیئت صلاحیتداری از یک کشور ثالث ارجاع کنند. ۳- چنانچه حل و فصل اختلافات از طریق روش‌های مذکور به نتیجه نرسد، اختلافات، با درخواست هر طرف متعاقد بر اساس قوانین و مقررات مربوطه آنها، برای تصمیم‌گیری به یک دیوان (از این به بعد دیوان داوری نامیده می‌شود) شامل سه نفر داور که یک نفر از طرف هر کدام از طرف‌های متعاقد و نفر سوم با توافق آن دو انتخاب می‌شود، تسلیم خواهد شد.

۴- هر طرف متعاقد ظرف (۶۰) روز پس از وصول تقاضای طرف متعاقد دیگر در مورد ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجاری سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرف‌های متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنا به تقاضای هر یک از طرف‌های متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری برحسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود.

←

قانون اساسی، مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۲۳-۱. نظر شماره ۷۹/۲۱/۳۵۱ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی وابسته به بانک توسعه اسلامی مصوب ۱۳۷۹/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی
۱-۲۳-۱- ماده (۵۵)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

→

۵- داور سومی طبق بند (۳) تعیین شده از اتباع یک کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۶- دیوان داوری آیین کار خود را تعیین خواهد نمود.

۷- با رعایت تصمیم قطعی دیوان داوری، طرف‌های متعاقد هزینه اولیه داوری را به طور متساوی متحمل خواهند شد.

۸- طرف‌های متعاقد هر تصمیم قطعی یا رأی موقتی دیوان داوری را رعایت خواهند کرد.

۹- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاقد طبق این ماده تصمیمات متخذه دیوان داوری را رعایت نکند، طرف متعاقد دیگر می‌تواند حقوق یا امتیازات اعطا شده به موجب این موافقتنامه را محدود، ملغی یا از اعطای آن خودداری کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده و یک پیوست با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

۱. ماده ۵۵- داوری

چنانچه اختلافی فی‌مابین شرکت و عضوی که از عضویت شرکت خارج شده، یا بین شرکت و هر عضو پس از تصویب تصمیم مبنی بر خاتمه عملیات شرکت بروز نماید، چنین اختلافی به داوری متشکل از سه داور ارجاع خواهد شد. یکی از داوران توسط شرکت و دیگری توسط عضو مربوط، ظرف مدت شصت روز از تاریخ درخواست داوری، تعیین خواهند شد. سومین داور با توافق دو طرف تعیین خواهد شد. چنانچه آنها ظرف شصت روز نتوانستند بر سر انتخاب توافق نمایند، توسط رئیس دیوان عدالت اسلامی تعیین خواهد گردید. چنانچه کوشش جهت رسیدن به اجماع توسط داوران به شکست انجامید، تصمیم‌گیری براساس رأی اکثریت صورت خواهد پذیرفت. داور سوم اختیار خواهد داشت که هر مسئله راجع به رویه داوری را در هر موردی که اختلاف وجود دارد حل و فصل نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

متن ذیل به عنوان تبصره (۲) به ماده واحده الحاق می‌گردد:

تبصره ۲- رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد ماده (۵۵) این قانون الزامی است.

۱-۲۴. نظر شماره ۷۹/۲۱/۳۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مصوب ۱۳۷۹/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۴-۱- چون اطلاق بند (۲) ماده (۸)^(۱) شامل موردی که اختلاف تجاری بین

۱. ماده ۸-

۱- ...

۲- در صورتی که طرف‌های ذی‌ربط در معاملات تجاری نتوانند اختلافات خود را از طریق دوستانه حل نمایند، طرف‌های متعاقد برای حل اختلاف در معاملات تجاری، پذیرش حکمیت را در صورت توافق دو طرف یا بر اساس قواعد داوری بین‌المللی ترغیب خواهند نمود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۳/۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۸-

۱- ...

۲- در صورتی که طرف‌های ذی‌ربط در معاملات تجاری نتوانند اختلافات خود را از طریق دوستانه حل نمایند، طرف‌های متعاقد برای حل اختلاف در معاملات تجاری، پذیرش حکمیت را در صورت توافق دو طرف یا بر اساس قواعد داوری بین‌المللی ترغیب خواهند نمود.

در سطر بالا پس از عبارت «توافق دو طرف یا»، عبارت «با تصویب مراجع ذی‌صلاح» اضافه گردید.

نظر شماره ۷۹/۲۱/۵۰۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مصوب ۱۳۷۹/۳/۳ مجلس شورای اسلامی:

... با توجه به اصلاح به عمل آمده، خلاف شرع یا قانون اساسی شناخته نشد.

نامه شماره ۱۴۴۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان:

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۹۴۱/۶۶۵۲۵ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۹ دولت در خصوص موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده و جایگزینی ماده (۸) لایحه دولت با عنایت به نامه شماره ۸۵۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

ماده واحده- موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مشتمل بر یک مقدمه و سیزده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- اعمال بند (۲) ماده (۸) موافقتنامه توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه

ماده ۱- ...

دولت ایران و طرف سوری باشد می‌شود و به تصویب مجلس مقید نشده است، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی می‌باشد.

۲۵-۱. نظر شماره ۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند مصوب ۱۳۷۹/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۵-۱ در ماده (۲۳)^(۱) از نظر ارجاع به داوری بدون تقیید به تصویب مجلس

→

ماده ۸-

۱- ...

۲- در صورتی که طرف‌های ذی‌ربط در معاملات تجاری نتوانند اختلافات خود را از طریق دوستانه حل نمایند، طرف‌های متعاقد برای حل اختلاف در معاملات تجاری، پذیرش حکمیت را در صورت توافق دو طرف یا بر اساس قواعد داوری بین‌المللی ترجیح خواهند نمود.

نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۷۶۱ مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مصوب ۱۳۸۰/۹/۷ مجلس شورای اسلامی:

لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه، مصوب جلسه مورخ هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجی‌گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجی‌گری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسئله مورد اختلاف توسط طرف‌های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی‌گری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرف‌های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجی‌گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجی‌گری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسئله مورد اختلاف توسط طرف‌های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی‌گری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرف‌های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

←

شورای اسلامی، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۶-۱. نظر شماره ۷۹/۲۱/۷۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی، مصوب ۱۳۷۹/۵/۲۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۶-۱- اطلاق ماده (۱۳)^(۱) چون شامل ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و

→

مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی لازم‌الرعايه می‌باشد.

نظر شماره ۷۹/۲۱/۷۷۸ مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند مصوب ۱۳۷۹/۵/۳۰ مجلس شورای اسلامی:

تذکر: عبارت اصلاح به عمل آمده باید به صورت زیر بیاید:

«مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص مورد فوق، لازم‌الرعايه می‌باشد.»

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره ذیل به ماده واحده الحاق گردید:

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد ماده (۲۳) موافقتنامه الزامی است.

- ماده (۲۳) لایحه عیناً به شرح ذیل جایگزین گردید:

ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجی‌گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجی‌گری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسئله مورد اختلاف توسط طرف‌های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی‌گری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرف‌های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

۱. ماده ۱۳- حل و فصل اختلافات

۱- هرگونه اختلاف میان دو عضو یا بیشتر در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون که به وسیله مذاکره یا از راه‌های دیگر حل اختلاف رفع‌شدنی نباشد، به درخواست یکی از آنها به دیوان دآوری که به شرح زیر تشکیل می‌شود ارجاع خواهد شد. هر طرف دعوا، دآوری را انتخاب خواهد کرد و این دو داور، داور سومی را انتخاب خواهند کرد که رئیس دیوان خواهد بود. چنانچه سه ماه پس از دریافت درخواست، یکی از طرف‌ها داور را انتخاب نکند یا اگر داوران در انتخاب رئیس کوتاهی کنند، هر یک از طرف‌ها می‌توانند از دبیرکل تقاضای انتصاب داور یا رئیس دیوان دآوری را بنمایند.

۲- حکم دیوان دآوری که به موجب مفاد بند (۱) صادر شده است، برای طرف‌های دعوا لازم‌الرعايه خواهد بود.

←

دولتی به داوری می‌شود، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۷-۱. نظر شماره ۷۹/۲۱/۱۱۵۳ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی
۱-۲۷-۱- اطلاق ارجاع به داوری در ماده (۱۱)^(۱) از این جهت که شامل مواردی

→

۳- دیوان داوری قواعد دادرسی خود را تعیین خواهد نمود.

۴- تصمیمات دیوان داوری هم نسبت به رویه‌ها و محل گردهمایی خود و هم نسبت به هرگونه اختلاف مطرح نزد آن با رأی اکثریت خواهد شد.

۵- هرگونه اختلافی که ممکن است میان طرف‌های دعوا در زمینه تفسیر و اجرای حکم ایجاد شود، می‌تواند توسط هر یک از طرف‌ها برای قضاوت به دیوان داوری که حکم را صادر نموده است، ارجاع شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۸/۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی کانترینهای ایمن مصوب سال یک هزار و نهصد و هفتاد و دو میلادی برابر با سال یک هزار و سیصد و پنجاه و یک هجری شمسی، مشتمل بر یک مقدمه و (۱۶) ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست، ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری الزامی است.

۱. ماده ۱۱- حل و فصل اختلافات میان طرفین:

۱- طرفین با حسن نیت و روح همکاری جهت یافتن راه حل منصفانه و سریع برای هرگونه اختلاف در خصوص تفسیر یا اجرای موافقتنامه تلاش خواهند نمود. در این خصوص طرفین به منظور شرکت در مذاکرات مستقیم و هدفمند جهت نیل به چنین راه حلی توافق می‌نمایند. اگر طرفین نتوانند طی (۱۲) ماه از شروع اختلاف بین خود از طریق روش پیش‌گفته به توافق برسند، اختلاف می‌تواند بنا به درخواست هرکدام از طرفین به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع شود.

۲- هرکدام از طرفین ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست، یک داور تعیین خواهد نمود. این دو داور، داور سوم را به عنوان سرداور انتخاب خواهند کرد که تابعیت کشور ثالثی را دارا باشد و کشور یادشده در زمان داوری با طرفین روابط سیاسی داشته باشد. در صورتی که یکی از طرفین ظرف مدت مقرر داوری را تعیین ننماید طرف دیگر می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری تقاضای تعیین داور نماید.

۳- در صورتی که دو داور ظرف مدت دو ماه پس از انتصاب خود نتوانند در مورد انتخاب سرداور به توافق برسند، سرداور بنا به درخواست هر یک از طرفین توسط رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری تعیین خواهد گردید.

۴- چنانچه در موارد مندرج در بندهای (۲) و (۳) این ماده، رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری از انجام وظیفه یادشده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط معاون وی انجام خواهد گرفت و

←

می‌شود که مربوط به اموال عمومی و دولتی است، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۸-۱. نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۷۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهی‌گیری مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۰/۳/۲۹

۱-۲۸-۱- اطلاق ماده (۱۶)^(۱) از این جهت که شامل ارجاع دعای راجع به اموال

→

چنانچه معاون وی نیز از انجام وظیفه یادشده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفین را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۵- دیوان داوری سه ماه از تاریخ انتخاب سرداور فرصت خواهد داشت تا در خصوص آیین دادرسی، با رعایت سایر مفاد موافقتنامه توافق کند. در صورت عدم توافق، دیوان از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری درخواست خواهد کرد آیین دادرسی را با ملحوظ داشتن مقررات آیین داوری بین‌المللی که مورد قبول عمومی واقع شده تعیین نماید.

۶- جز در مواردی که طرفین به نحو دیگری توافق کنند، ظرف هشت ماه از تاریخ انتخاب داور سوم کلیه لوایح تقدیم و تمامی رسیدگی‌ها کامل خواهد شد و دیوان تصمیم خود را ظرف مدت دو ماه از تاریخ آخرین لوایح یا تاریخ پایان رسیدگی، هرکدام که دیرتر باشد، اتخاذ خواهد کرد. تصمیمات دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ می‌گردد که برای طرفین قطعی و الزام‌آور خواهد بود.

۷- هزینه‌های سرداور، دیگر داوران و نیز سایر هزینه‌های دادرسی به طور مساوی توسط طرفین پرداخت خواهد شد. با این وجود دیوان ممکن است با صلاحدید خود تصمیم بگیرد که یکی از طرفین نسبت بیشتری از هزینه‌ها را پرداخت نماید.

۸- چنانچه اختلافی برابر مقررات ماده (۱۰) به دیوان داوری بین‌المللی دیگری ارجاع شده باشد و رسیدگی به آن در دادگاه مذکور ادامه داشته باشد به دیوان داوری بین‌المللی مقرر در این ماده ارجاع نخواهد شد. این امر مانع از انجام مذاکرات مستقیم و هدفمند میان طرفین نخواهد بود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- اجرای ماده (۱۱) این موافقتنامه در خصوص ارجاع به داوری از طرف ایرانی موکول به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی خواهد بود.

۱. ماده ۱۶- تفسیر و حل و فصل اختلافات

هرگونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، اگر در کمیسیون به توافق نرسد، باید به کمیته‌ای (کارگروهی) متشکل از یک عضو انتخاب شده از طرف هر یک از طرف‌های دعوی و علاوه بر آن یک نفر رئیس مستقل انتخابی توسط اعضاء کمیته (کارگروه) واگذار شود. رهنمودهای کمیته (کارگروه)

←

عمومی و دولتی نیز به دادگاه بین‌المللی دادگستری می‌شود، خلاف اصل (۱۳۹) قانون اساسی شناخته شد.

۲۹-۱. نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۲۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰)، مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۵ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۲۹-۱ ماده (۲۸)^(۱) چون شامل ارجاع دعای راجع به اموال عمومی به داوری

→

یادشده، هرگاه از نظر توصیفی الزام‌آور نباشد، باید اساس نظرات توسط طرف‌های ذی‌ربط در مورد مواردی که عدم توافق با توجه به آنها حاصل شده است قرار گیرد. اگر بر اساس نتیجه این رویه اختلاف مرتفع نشود، اختلاف باید به دادگاه بین‌المللی دادگستری مطابق اسناد دادگاه ارجاع شود، مگر اینکه طرف‌های دعوی روش دیگری را برای حل اختلاف خود توافق کنند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

متن ذیل به ماده واحده الحاق می‌گردد:

رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد ماده (۱۶) این موافقتنامه الزامی است.

۱. ماده ۲۸- صلاحیت

بند ۱- اختلافات بین کشورهای عضو ناشی از تفسیر یا اجرای کنوانسیون و نیز اختلافات بین کشورهای عضو و سازمان ناشی از تفسیر یا اجرای پروتکل در مورد امتیازات و مصونیت‌ها ممکن است به درخواست یکی از طرفین به یک هیئت داوری ارجاع داده شوند. طرفین آزادانه ترکیب هیئت داوری و روند داوری را تعیین می‌کنند.

بند ۲- سایر اختلافات ناشی از تفسیر یا اجرای کنوانسیون و سایر قراردادهایی که توسط سازمان طبق بند (۲) ماده (۲۹) تدوین شده‌اند، در صورتی که به طور مسالمت‌آمیز حل و فصل نشوند یا به تصمیم محاکم عادی ارجاع نگردد، با توافق طرفین ذی‌نفع می‌تواند به هیئت داوری ارجاع شود. مواد (۲۹) تا (۳۲) در مورد ترکیب هیئت داوری و روند داوری اعمال می‌شود.

بند ۳- هر کشوری می‌تواند در زمان درخواست الحاق به کنوانسیون، حق عدم اجرای کلیه یا بخشی از مفاد بندهای (۱) و (۲) را برای خود محفوظ دارد.

بند ۴- کشوری که به موجب بند (۳) حق شرطی را وضع می‌کند در هر زمان با اطلاع امین اسناد و مدارک می‌تواند از حق خود اجتناب کند. این اجتناب از حق شرط بعد از یک ماه از تاریخی که امین اسناد و مدارک آن را به اطلاع کشورهای عضو برساند، نافذ می‌شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصل یکصد و سی و نهم

←

می‌گردد از این جهت که ارجاع به داوری در این موارد منوط به رعایت مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی نشده است، خلاف اصل مذکور شناخته شد.

۳۰-۱. نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۳ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان مصوب ۱۳۸۲/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی
۱-۳۰-۱- بند (۲) ماده (۱۵)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

→

(۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ارجاع به داوری به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰) به همراه متن اصلاح‌شده خود کنوانسیون کوتیف مصوب ۱۳۵۹ (۱۹۸۰) به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

۱. ماده ۱۵- حل اختلافات:

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و پیوست (پیوست‌های) آن بین طرف‌های متعاقد اختلافی بروز نماید، طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرف‌های متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل کنند، می‌توانند با توافق موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیئت مورد توافق دوجانبه ارجاع دهند، یا اینکه هر طرف متعاقد می‌تواند طبق قوانین و مقررات مربوط، اختلاف را به یک دیوان داوری سه‌نفره ارجاع دهد. هر طرف متعاقد یک داور را معین خواهد کرد و دو دارو تعیین‌شده داور سوم را تعیین خواهند نمود. هر یک از طرف‌های متعاقد باید ظرف مدت شصت روز پس از وصول تقاضای طرف دیگر از طریق مجاری سیاسی برای ارجاع اختلاف به دیوان داوری نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داور سوم نیز ظرف شصت روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرف‌های متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا در صورتی که داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنابر تقاضای هر یک از طرف‌های متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود. چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع یکی از طرف‌های متعاقد باشد، نایب رئیس ارشد شورا که چنین وضعیتی ندارد، انتصاب را انجام خواهد داد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران دولت جمهوری لهستان مشتمل بر یک مقدمه، بیست و یک ماده و یک پیوست به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص ارجاع به داوری الزامی است.

۱-۳۱. نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۲۴۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه اینتلسنت) مصوب ۱۳۸۲/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۱-۱- اطلاق ماده (۱۶)^(۱) چون شامل ارجاع به داوری در خصوص اموال عمومی و دولتی نیز می‌شود، لذا این ماده از این جهت، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳۲. نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۲-۱- اطلاق بند (ج) ماده (۳۸)^(۲) از این نظر که اموری بر عهده این نهاد

۱. ماده ۱۶- حل اختلافات

الف- کلیه اختلافات حقوقی ناشی از حقوق و تعهدات موضوع این «موافقتنامه» که بین اعضاء نسبت به یکدیگر یا بین ایتسو و یک یا چند «عضو» بروز کند، در صورتی که ظرف مدت مناسبی به طریق دیگری حل و فصل نشود، طبق مفاد ضمیمه (الف) این «موافقتنامه» به داوری ارجاع خواهد گشت.

ب- کلیه اختلافات حقوقی مربوط به حقوق و تعهدات ناشی از این «موافقتنامه» بین یک «عضو» و دولتی که دیگر «عضو» نیست یا بین ایتسو و دولتی که «عضو» نیست، پس از پایان مدت عضو بودن دولت مزبور بروز کند، در صورتی که ظرف مدت زمان مناسبی رفع نگردد، طبق مفاد ضمیمه (الف) این «موافقتنامه» به داوری ارجاع خواهد گشت مشروط بر اینکه دولتی که دیگر «عضو» نیست با آن موافق باشد. هرگاه دولتی کناره‌گیری کند پس از رجوع اختلاف به داوری که آن دولت طرف آن دعوی است، طبق بند (الف) این ماده جریان داوری تا اخذ نتیجه ادامه یافت.

ج- کلیه اختلافات حقوقی ناشی از موافقتنامه‌هایی که بین ایتسو و «عضوی» منعقد می‌گردد تابع مقررات حل اختلاف مندرج در آن موافقتنامه خواهد بود. در صورت فقدان چنین مقرراتی این قبیل اختلافات در صورتی که به نحو دیگری حل نگردد ممکن است طبق مفاد ضمیمه (الف) این «موافقتنامه» در صورت موافقت طرفین دعوی به داوری ارجاع گردد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه اینتلسنت) مشتمل بر یک مقدمه و بیست و یک ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه الحاق به آن داده می‌شود.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در بخش ارجاع به داوری الزامی است.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۳۷-۲.

گذاشته شده که اجرایی است، مغایر اصول ۶۰، ۱۳۷ و ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳۳-۱. نظر شماره ۸۳/۳۰/۹۴۰۲ مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه تصویب احکام و مصوبات بیست و دومین کنگره اتحادیه پستی جهانی (UPU) منعقد شده در پکن ۱۳۷۸ (۱۹۹۹ میلادی)، مصوب ۱۳۸۳/۹/۳۰ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۳۳-۱- اطلاق ماده (۱۲۹) آیین نامه عمومی اتحادیه پستی جهانی موضوع بند (۲) ماده واحده،^(۱) از این جهت که اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص داوری

۱. ماده واحده- متن تجدیدنظر شده (۵) پروتکل، آیین نامه، قرارداد و موافقتنامه راجع به امور پستی مصوب بیست و دومین کنگره پستی جهانی در تاریخ بیست و چهارم شهریور ۱۳۷۸ هجری شمسی مطابق با پانزدهم سپتامبر ۱۹۹۹ میلادی در پکن، به شرح زیر و براساس متون پیوست، تصویب و اجازه تسلیم اسناد آنها داده می شود.

- ۱- ششمین پروتکل الحاقی به اساسنامه اتحادیه پستی جهانی مشتمل بر (۵) ماده
- ۲- آیین نامه عمومی اتحادیه پستی جهانی شامل (۳۲) ماده
- ۳- قرارداد پستی جهانی مشتمل بر (۶۵) ماده
- ۴- پروتکل نهایی قرارداد پستی جهانی شامل (۲۷) ماده
- ۵- موافقتنامه مربوط به سرویس های پرداختی پست مشتمل بر (۱۵) ماده.

...

ماده ۱۲۹- روش حکمیت (داوری)

۱- در موقع بروز اختلافی که باید از طریق حکمیت حل و فصل شود، هر یک از ادارات پست طرف دعوی، اداره پست یکی از کشورهای عضو که مستقیماً در دعوی سهمی نداشته باشد را انتخاب می کند. چنانچه چندین اداره پست ادعای مشترکی نمایند آنها، طبق این مقررات، به عنوان یک اداره واحد تلقی خواهند شد.

۲- در صورتی که یکی از ادارات پست طرف دعوی در مدت (۶) ماه به پیشنهاد داوری ترتیب اثر ندهد، دفتر بین الملل چنانچه از او تقاضا شود، حکم دیگری به وسیله پستی که به پیشنهاد داوری ترتیب اثری نداده است تعیین می کند و یا خود راساً مبادرت به این کار می نماید.

۳- طرفین دعوی می توانند در مورد انتخاب یک حکم واحد توافق نمایند. این حکم می تواند دفتر بین الملل باشد.

۴- تصمیم متخذه توسط حکم ها با اکثریت آراء انجام می گیرد.

۵- در صورت تساوی آراء حکم ها، برای پایان بخشیدن به اختلاف، اداره پست دیگری که در دعوی ذی نفع نباشد را انتخاب می کنند. در صورت عدم توافق درمورد این انتخاب، دفتر بین الملل از بین ادارات پستی که حکم ها آنها را به عنوان حکم پیشنهاد نکرده اند اداره پستی را انتخاب می کند.

۶- در صورتی که مورد اختلاف مربوط به یکی از موافقتنامه ها باشد، حکم های انتخاب شده باید از ادارات پستی باشند که در آن موافقتنامه شرکت دارند.

بین‌المللی مراعات نشده است، مغایر اصل مزبور شناخته شد.

۳۴-۱. نظر شماره ۸۳/۳۰/۹۵۹۳ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۴ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۳۴-۱- نظر به اینکه در ماده (۲۷) کنوانسیون،^(۱) تصریح شده است که هیچ‌گونه

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۳/۲۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

دو تبصره به شرح ذیل به ماده واحده الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص ماده (۱۲۹) آیین‌نامه عمومی اتحادیه پستی جهانی الزامی است.

تبصره ۲- منظور از «قرارداد» مذکور در ماده (۷) آیین‌نامه، «قرارداد پستی جهانی» است.

۱. ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود که به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار مشتمل بر یک مقدمه، سی ماده و شش ضمیمه ملحق شده و سند تصویب آن را نزد امین کنوانسیون ارائه نماید.

تبصره- جمهوری اسلامی ایران در اجرای بند (۲) ماده (۱۸)، خود را در ارجاع اختلافات در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون به داوری یا دیوان دادگستری بین‌المللی با رعایت قوانین و مقررات داخلی مربوط متعهد می‌داند.

...

ماده ۱۸- حل و فصل اختلافات

۱- ...

۲- در هنگام تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق به این کنوانسیون یا در هر زمان بعد از آن یک عضو که عضو سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای نباشد، می‌تواند به صورت کتبی و ارائه یادداشت به امانت‌دار این کنوانسیون، در رابطه با هرگونه اختلاف درخصوص تفسیر یا کاربرد این کنوانسیون، از طریق یک یا هر دو ابزار ذیل برای حل اختلاف در ارتباط با هر عضو که آن تعهدات را می‌پذیرد، اقدام نماید:

الف- داوری بر اساس مراحل که از سوی مجمع اعضاء به صورت یک ضمیمه در اولین فرصت عملی به تصویب خواهد رسید.

ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

...

ماده ۲۷- حق شرط‌ها

هیچ‌گونه حق شرطی نمی‌توان بر این کنوانسیون قائل شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصول پنجاهم (۵۰) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص

←

حق شرطی را نمی‌توان برای این کنوانسیون منظور نمود، لذا تحفظ مذکور در متن ماده واحده، بلااثر بوده و از این جهت پذیرش کنوانسیون، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی است.

۳۵-۱. نظر شماره ۸۳/۳۰/۹۵۹۲ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۳۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۵-۱- نظر به اینکه در ماده (۲۵) پروتکل،^(۱) تصریح شده است که هیچ‌گونه حق

→

آلاینده‌های آلی پایدار مشتمل بر یک مقدمه، سی ماده و شش ضمیمه ملحق شده و سند تصویب آن را نزد امین کنوانسیون ارائه نماید.

تبصره- جمهوری اسلامی ایران در اجرای بند (۲) ماده (۱۸)، خود را در ارجاع اختلافات در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون به داوری یا دیوان دادگستری بین‌المللی با رعایت قوانین و مقررات داخلی مربوط متعهد می‌داند.

۱. ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود نسبت به الحاق به پروتکل کیوتو از ملحقات کنوانسیون تغییر آب و هوا ۱۳۷۱ هجری شمسی (۱۹۹۲ میلادی) مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هفت ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست اقدام و اسناد مربوط را تسلیم نماید. دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از ماده (۱۸) پروتکل و ماده (۱۴) کنوانسیون در مورد حل اختلاف می‌باشد که در این مورد مراتب به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

...

ماده ۱۴-

۱- دبیرخانه‌ای که به موجب ماده (۸) کنوانسیون تأسیس شده است به عنوان دبیرخانه این پروتکل انجام وظیفه خواهد کرد.

۲- بند (۲) ماده (۸) کنوانسیون در مورد وظایف دبیرخانه و بند (۳) ماده (۸) کنوانسیون درباره ترتیبات ایجادشده برای وظایف دبیرخانه با اعمال تغییرات لازم، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد. به علاوه دبیرخانه وظایفی را که به موجب این پروتکل به آن محول شده است، انجام خواهد داد.

ماده ۱۵- ...

ماده ۱۸- مفاد ماده (۱۴) کنوانسیون در مورد حل و فصل اختلاف‌ها با اعمال تغییرات لازم، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

...

ماده ۲۵- هیچ‌گونه حق شرطی را نمی‌توان برای این پروتکل منظور نمود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

←

شرطی را نمی‌توان برای این پروتکل منظور نمود، لذا تحفظ مذکور در متن ماده واحده، بلااثر بوده و از این جهت پذیرش پروتکل مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی است.

۳۶-۱. نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۱۵۴۱ مورخ ۱۳۸۴/۱/۳۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر مصوب ۱۳۸۴/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۶-۱- ماده (۳۰)^(۱) با استظهار به اینکه «سایر روش‌های مسالمت‌آمیز» شامل ارجاع به داوری نیز می‌شود، اطلاق آن از این جهت که رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی در ارجاع به داوری شرط نشده است، مغایر اصل مزبور شناخته شد.

۳۷-۱. نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۱۷۰۲ مورخ ۱۳۸۴/۲/۱۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات مصوب ۱۳۸۴/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۷-۱- نظر به اینکه ماده (۳۰) کنوانسیون، حق شرط را منع نموده است، اعلامیه توضیحی ماده واحده در خصوص رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص بند (۲) ماده (۲۷) بلااثر می‌باشد و لذا بند (۲) ماده (۲۷) کنوانسیون، مغایر

→

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصول پنتاگم (۵۰) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نسبت به الحاق به پروتکل کیوتو از ملحقات کنوانسیون تغییر آب و هوا ۱۳۷۱ هجری شمسی (۱۹۹۲ میلادی) مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هفت ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست اقدام و اسناد مربوط را تسلیم نماید. دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از ماده (۱۸) پروتکل و ماده (۱۴) کنوانسیون در مورد حل اختلاف می‌باشد که در این مورد مراتب به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۱. ماده ۳۰- حل اختلافات

در صورت بروز اختلاف بین طرف‌های متعاقد در ارتباط با اجرا یا تفسیر مفاد این کنوانسیون، طرف‌های متعاقد از طریق مشاوره، مذاکره یا سایر روش‌های مسالمت‌آمیز به انتخاب خود برای رفع اختلاف اقدام خواهند کرد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر مشتمل بر یک مقدمه و سی و هفت ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای این کنوانسیون الزامی می‌باشد.

اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۱. ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون چهارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات به شرح پیوست با اعلامیه توضیحی زیر ملحق گردد و اسناد آن را تودیع نماید.

اعلامیه توضیحی: الحاق به کنوانسیون چهارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات مستلزم پذیرش کنوانسیون‌های مندرج در کنوانسیون اخیرالذکر بدون طی مراحل تصویب در جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشد.

تبصره ۱- پذیرش داوری موضوع بند (ب) ماده (۲۷) کنوانسیون فوق‌الذکر توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.
تبصره ۲- ...

کنوانسیون چهارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات

ماده ۱- ...

ماده ۲۷- حل و فصل اختلافات

۱- در صورتی که بین دو یا چند عضو در مورد تفسیر یا اجرای این کنوانسیون اختلافاتی پیش آید، طرف‌های اختلاف باید از طریق مجاری دیپلماتیک تلاش نمایند اختلاف را به وسیله مذاکره یا دیگر روش‌های مسالمت‌آمیز به انتخاب خود از جمله مساعی جمیله، میانجی‌گری یا مصالحه، حل و فصل کنند. عدم نیل به توافق از راه مساعی جمیله، میانجی‌گری یا مصالحه، طرف‌های اختلاف را از مسئولیت ادامه تلاش برای حل و فصل مبری نمی‌کند.

۲- هر دولت یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند در هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب، تأیید رسمی یا الحاق به این کنوانسیون یا هر زمان دیگری پس از آن، کتباً به امین اسناد اعلام کند که در مورد اختلافی که طبق بند (۱) این ماده حل و فصل نشود، بالاجبار داوری را طبق تشریفات که به اتفاق آراء به تصویب فراهمایی اعضاء می‌رسد، می‌پذیرد.

ماده ۲۸- ...

ماده ۳۰- حق شرط‌ها

هیچ‌گونه حق شرطی را نمی‌توان در مورد این کنوانسیون در نظر گرفت.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون چهارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات به شرح پیوست با اعلامیه توضیحی زیر ملحق گردد و اسناد آن را تودیع نماید.

اعلامیه توضیحی: الحاق به کنوانسیون چهارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات مستلزم پذیرش کنوانسیون‌های مندرج در کنوانسیون اخیرالذکر بدون طی مراحل تصویب در جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشد.

تبصره ۱- پذیرش داوری موضوع بند (۲) ماده (۲۷) کنوانسیون فوق‌الذکر توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۳۸-۱. نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۲۴۰۲ مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مصوب ۱۳۸۴/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۸-۱- بندهای (الف) و (ب) تبصره ماده واحده، مبنیاً بر جزءهای (الف) و (ب) بند (۳) ماده (۲۲) معاهده، از جهت اطلاق ارجاع به داوری بدون رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی، مغایر اصل مزبور شناخته شد.^(۱)

→

تبصره ۲- ...

نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۲۱۹۸ مورخ ۱۳۸۴/۳/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات مصوب ۱۳۸۴/۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی:

نظر به اینکه هیچ‌گونه اصلاحی در مصوبه به عمل نیامده، اشکال قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۲۱۹۸ مورخ ۱۳۸۴/۳/۲ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۴/۸/۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

نظر مجلس شورای اسلامی عیناً مورد تأیید قرار گرفت.

۱. ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به معاهده ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مصوب ۱۳۸۰/۸/۱۲ هجری شمسی برابر با سوم نوامبر ۲۰۰۱ میلادی سی و یکمین کنفرانس سازمان کشاورزی و خواروبار جهانی سازمان ملل متحد در شهر رم مشتمل بر یک مقدمه و سی و پنج ماده و دو پیوست (به شرح پیوست) ملحق شود و اسناد مربوط را مبادله نماید. وزارت جهاد کشاورزی به عنوان مرجع ملی این معاهده تعیین می‌شود.

تبصره- در اجرای بند (۳) ماده (۲۲) معاهده فوق‌الذکر، در مورد اختلافی که طبق بند (۱) یا (۲) ماده (۲۲) حل نشود، هر دو راه حل اختلاف زیر به عنوان صلاحیت الزامی پذیرفته می‌شود:

الف- داوری طبق تشریفات مندرج در بخش (۱) پیوست (۲) این معاهده

ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

ماده ۱- ...

ماده ۲۲- حل اختلاف

۱- در صورت بروز اختلاف بین طرف‌های متعاقد در خصوص تفسیر یا اجرای این معاهده، طرف‌های ذی‌ربط از طریق مذاکره راه حل‌ها را جست‌وجو خواهند نمود.

۲- اگر طرف‌های اختلاف نتوانند از طریق مذاکره به توافق برسند، می‌توانند به طور مشترک خواستار

←

۳۹-۱. نظر شماره ۱۴۵۴۹/۳۰/۸۴ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه اقتصادی تکمیلی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا مصوب ۱۳۸۴/۱۱/۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۹-۱- اطلاق بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۷)^(۱) در خصوص ارجاع به داوری

→

مساعی جمیله یا میانجی‌گری طرف ثالث شوند.

۳- هر طرف متعهد هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این معاهده یا هر زمان دیگری بعد از آن، می‌تواند به طور کتبی به امین اسناد اعلام کند که در مورد اختلافی که طبق بند (۱) یا (۲) ماده (۲۲) حل نشد، یکی یا هر دو راه حل اختلاف زیر را به اجبار می‌پذیرد:

الف- داوری طبق تشریفات مندرج در بخش (۱) پیوست (۲) این معاهده

ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

۴- اگر طرف‌های اختلاف طبق بند (۳) فوق، تشریفات مذکور یا هیچ تشریفات را نپذیرفته باشند، اختلاف طبق بخش (۲) پیوست (۲) این معاهده به مصالحه ارجاع خواهد شد، مگر اینکه طرف‌ها به گونه دیگری توافق نمایند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۴/۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر بالا [در تبصره ماده واحده] بعد از عبارت «حل اختلاف زیر»، عبارت «با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

۱. ماده ۱۷- حل اختلافات

۱- کلیه اختلافات بین طرف‌های متعهد که ممکن است از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه ناشی شود، در مرحله اول به طور دوستانه از طریق رایزنی حل و فصل خواهد شد. در صورت عدم حصول توافق، هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر موضوع را ضمن ارسال یادداشتی به طرف دیگر به هیئت داوری سه نفره متشکل از دو داور منصوب از سوی طرف‌های متعهد و یک سرداور ارجاع نماید.

۲- در مواردی که اختلاف به هیئت داوری ارجاع می‌شود هر یک از طرف‌های متعهد ظرف مدت شصت روز از دریافت اطلاعات، داوری را منصوب خواهند نمود و داورانی که به این ترتیب به وسیله طرف‌های متعهد منصوب می‌شوند، ظرف مدت شصت روز از تاریخ انتصاب آخرین داور، سرداور را انتخاب خواهند کرد. در صورتی که یکی از طرف‌های متعهد ظرف مدت مقرر داور خود را منصوب ننماید یا داوران منصوب‌شده در مهلت مقرر راجع به انتصاب سرداور به توافق نرسند، هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری درخواست نماید که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید.

۳- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۵/۱/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره زیر به ماده واحده الحاق گردید:

تبصره- ارجاع اختلافات موضوع ماده (۱۷) این موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری اسلامی

←

بدون رعایت مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی، مغایر اصل مزبور شناخته شد.

۴۰-۱. نظر شماره ۸۵/۳۰/۱۵۱۵۲ مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق به موافقتنامه چارچوب حمل و نقل ترانزیت اکو مصوب ۱۳۸۵/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۰-۱- ماده (۳۷)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴۰-۲- قسمت اخیر بند (۱) ماده (۴) ضمیمه (۸)^(۲)، مبنیاً بر اشکال وارده بر

→

ایران منوط به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی است.

۱. ماده ۳۷- حل و فصل اختلافات

۱- در صورت بروز هر نوع اختلاف، بحث یا مطرح شدن هر نوع ادعا بین طرف‌های متعاقد که ناشی از این موافقتنامه و ضامین آن یا مربوط به آن باشد و یا در صورت نقض، خاتمه یا بی‌اعتبار شدن آن نتوان از طُرُق مشورت بین طرف‌ها حل و فصل نمود، طرفین دعوا می‌توانند موضوع را به شورای هماهنگی حمل و نقل ترانزیت (TTCC) ارجاع نمایند.

۲- هر اختلاف، بحث یا ادعا را که از طریق مشورت و یا از طریق وساطت شورای هماهنگی حمل و نقل ترانزیت (TTCC) نتوان حل و فصل نمود، بنا به درخواست هر یک از طرف‌های متعاقد، موضوع از طریق داوری حل و فصل خواهد شد و به این ترتیب به داورانی که با توافق بین طرف‌های متعاقد انتخاب شده‌اند ارجاع می‌گردد.

۳- در صورتی که هر یک از طرف‌های متعاقد نتواند در جریان داوری مندرج در این ماده شرکت نماید، یا شورای هماهنگی حمل و نقل ترانزیت نتواند در مورد انتصاب به توافق برسد هر یک از طرف‌های متعاقد دعوی می‌تواند از رئیس دادگاه بین‌المللی دادگستری درخواست نماید که داوران را تعیین نماید و این داوران نباید از اتباع هیچ‌یک از طرف‌های متعاقد باشند و این اتباع بر اساس مقررات داوری کمیسیون ملل متحد در خصوص حقوق بین‌المللی تجارت Uncitral در مورد حکمیت تصمیم اتخاذ خواهند نمود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۵/۳/۲۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ماده (۳۷) و بند (۱) ماده (۴) ضمیمه (۸) و درج ترجمه فارسی متون لاتین مندرج در بندهای (الف) و (ب) جزء (۲) بخش سوم ضمیمه شماره (۱) به موافقتنامه چارچوب حمل و نقل عبوری (ترانزیت) اکو مشتمل بر یک مقدمه و چهل و پنج ماده و هشت ضمیمه به شرح پیوست ملحق و اسناد تصویب و الحاق به امین اسناد سپرده شود.

۲. ضمیمه شماره (۸)

شرح وظایف شورای هماهنگی حمل و نقل ترانزیت (TTCC)

ماده ۱- ...

←

ماده (۳۷) [= ایراد مذکور در بند ۱-۴۰-۱]، همان ایراد را دارد.

۴۱-۱. نظر شماره ۱۸۶۸۶/۳۰/۸۵ مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه تصویب موارد حذف و اصلاح و الحاق به اساسنامه و مقاوله نامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) طی کنفرانس سران مختار (مراکش. ۲۰۰۲) و اجازه تسلیم اسناد آن، مصوب ۱۳۸۵/۹/۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۱-۱ در بند (ج) حق شرط‌های دولت جمهوری اسلامی ایران، اگر مقصود مفاد ماده (۵۶) اساسنامه باشد، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

→

ماده ۴- تصمیمات شورا و هیئت‌های معین آن

۱- تصمیمات توسط شورای هماهنگی حمل و نقل ترانزیت و از طریق توافق عام اتخاذ خواهد شد و برای طرف‌های متعاقد الزام‌آور می‌باشد. در صورت عدم دسترسی به توافق عام و عدم پذیرش نظر اکثریت توسط یکی از طرف‌های متعاقد، شورای هماهنگی حمل و نقل ترانزیت و یا یکی از طرف‌های متعاقد می‌تواند درخواست نماید تا موضوع از طریق داوری و مطابق با مفاد مواد (۳۷) تا (۳۹) موافقتنامه چارچوب حمل و نقل ترانزیت حل و فصل شود.

۲- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۵/۳/۲۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ماده (۳۷) و بند (۱) ماده (۴) ضمیمه (۸) و درج ترجمه فارسی متون لاتین مندرج در بندهای (الف) و (ب) جزء (۲) بخش سوم ضمیمه شماره (۱) به موافقتنامه چارچوب حمل و نقل عبوری (ترانزیت) اکو مشتمل بر یک مقدمه و چهل و پنج ماده و هشت ضمیمه به شرح پیوست ملحق و اسناد تصویب و الحاق به امین اسناد سپرده شود.

۱. ماده واحده- اصلاحات و الحاقات به عمل آمده در اساسنامه و مقاوله نامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) و آیین‌نامه مربوط به کنفرانس‌ها و سایر جلسات اتحادیه طی کنفرانس سران مختار (مراکش- ۲۰۰۲) مشتمل بر چهارده مورد حذف و اصلاح و الحاق به اساسنامه و بیست و پنج مورد حذف و اصلاح و الحاق به مقاوله نامه و پنج مورد حذف و اصلاح و الحاق به آیین‌نامه کلی کنفرانس‌ها، مجامع و سایر جلسات اتحادیه با رعایت حق شرط‌های زیر، به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود:

حق شرط‌های دولت جمهوری اسلامی ایران

الف- دولت جمهوری اسلامی ایران برای خود حقوق زیر را محفوظ می‌دارد:

- ۱- انجام هرگونه اقدامی که لازم بداند یا برای محافظت از حقوق و منافعش ضروری باشد، در صورتی که سایر اعضا به هر نحوی از انحاء مفاد اساسنامه و مقاوله نامه فعلی اتحادیه بین‌المللی مخابرات (مراکش- ۲۰۰۲) یا ضامناً یا پروتکل‌ها و مقررات منضم بدان را نادیده بگیرند (رعایت ننمایند).
- ۲- حفاظت از منافعش در صورتی که برخی از کشورهای عضو، در پرداخت هزینه‌های اتحادیه

←

۴۲-۱. نظر شماره ۸۷/۳۰/۲۹۷۳۵ مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو و پروتکل اصلاحی آن مصوب ۱۳۸۷/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۲-۱- با توجه به مفاد ماده (۱۷) موافقتنامه مبنی بر عدم قبول قیود تحدید به هنگام تصویب، شرط مذکور در تبصره (۱) ماده واحده، از نظر موافقتنامه پذیرفته نیست و لذا مقررات مربوط به داوری در آن، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

→

مشارکت ننمایند یا این که حق شرط سایر کشورهای عضو، خدمات مخابراتی جمهوری اسلامی ایران را به مخاطره بیندازد.

۳- عدم تعهد به هر یک از بندهای اساسنامه و مقاوله‌نامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات (مراکش - ۲۰۰۲) که ممکن است به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر حق حاکمیت جمهوری اسلامی ایران تأثیر بگذارد و مغایر قانون اساسی، قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران باشد.

۴- ارائه هر نوع حق شرط یا بیانیه دیگر تا زمانی که اساسنامه و مقاوله‌نامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات (مراکش - ۲۰۰۲) به تصویب برسد.

ب- امضاء و تصویب مصوبات نهایی کنفرانس سران مختار (مراکش - ۲۰۰۲) توسط دولت جمهوری اسلامی ایران، برای کشور عضو (ITU) تحت نام «اسرائیل» معتبر نبوده و به هیچ وجه به منزله به رسمیت شناختن آن به وسیله دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

ج- دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌دارد که به علت نبودن بندی در اساسنامه و مقاوله‌نامه جهت تعریف روابط بین یک کشور عضو و اعضای بخش (ITU) که تحت اختیار کشور عضو نیستند، در صورت بروز اختلاف بین دولت جمهوری اسلامی ایران و اعضای بخش (ITU)، دولت جمهوری اسلامی ایران این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که مفاد ماده (۱۵۶) اساسنامه را برای رفع اختلاف به وجود آمده، اعمال نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۶/۸/۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره- در خصوص بند (ج) حق شرط‌های دولت جمهوری اسلامی ایران، رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ارجاع به داوری الزامی است.

۱. ماده واحده- موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو مشتمل بر یک مقدمه و هفده ماده و پروتکل اصلاحی آن به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره ۱- ارجاع اختلافات موضوع مواد (۹) و (۱۰) موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

تبصره ۲- اصلاحیه‌های موضوع ماده (۱۳) موافقتنامه در مورد دولت جمهوری اسلامی ایران پس از سیر مراحل قانون‌گذاری لازم‌الاجراء خواهد شد.

←

۴۳-۱. نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۴۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۴ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح و تسری آیین نامه معاملات شهرداری تهران مصوب ۱۳۵۵ با اصلاحات بعدی به شهرداری های مراکز استان ها، کلان شهرها و شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت^(۱) مصوب ۱۳۸۸/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۳-۱- اطلاق توافق مذکور در ماده (۳۸)^(۲) چون شامل صلح دعاوی مندرج در اصل ۱۳۹ قانون اساسی نیز می شود، از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

→

موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اگو

ماده ۱- ...

ماده ۱۷- مقررات متفرقه

۱- این موافقتنامه نمی تواند با در نظر گرفتن قید تحدید تعهد به امضاء برسد و قیود تحدید تعهد به هنگام تصویب پذیرفته نخواهد شد.

۲- این موافقتنامه نزد دبیر کل تودیع خواهد شد و دبیر کل سریعاً رونوشت مصدق آن را برای همه طرف متعاقد ارسال خواهد نمود.

۳- هر طرف متعاقد سند تصویب خود را نزد دبیر کل تودیع خواهد نمود و دبیر کل سریعاً هر طرف متعاقد را از این تودیع مطلع خواهد نمود.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۷/۳۰/۲۹۷۳۵ مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۷ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۸/۹/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

... نظر مجلس شورای اسلامی پس از حذف تبصره یک (۱) ماده واحده، مورد تأیید قرار گرفت.

۱. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح تسری آیین نامه معاملات شهرداری تهران مصوب ۱۳۵۵/۱/۲۵ با اصلاحات بعدی به شهرداری های شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت (کلان شهرها)» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده ۳۸- اختلافات ناشی از معاملات موضوع این آیین نامه که بین طرفین ایجاد می شود در هیئتی مرکب از نماینده شهرداری به انتخاب شهرداری پایتخت و نماینده انجمن شهر مطرح می شود و هیئت مذکور می تواند با طرف قرارداد توافق کند. این توافق برای طرفین قابل اجرا و غیرقابل اعتراض خواهد بود و در صورتی که اختلاف رفع نشود هر یک از طرفین می تواند به دادگاه صلاحیت دار مراجعه نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۲/۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۳۸) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۸- اختلافات ناشی از معاملات موضوع این آیین نامه در هیئت حل اختلافی با عضویت یک نفر قاضی دادگستری با انتخاب رئیس قوه قضائیه، یک نفر از اعضای شورای اسلامی شهر با انتخاب شورای مربوطه، نماینده شهرداری به انتخاب شهردار، نماینده بخشدار یا فرماندار حسب مورد و نماینده قانونی طرف قرارداد، قابل رسیدگی و حکم صادره از طرف قاضی جلسه برای طرفین لازم الاجرا است.

۴۴-۱. نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۰۹۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶ و نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۰۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)،^(۱) مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۴-۱- جزء (۶) بند (ب) ماده (۷۶)،^(۲) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۴۵-۱. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۲۴۹۷ مورخ ۱۳۹۰/۳/۱۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه همکاری در زمینه بهداشت دام و دامپزشکی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری صربستان مصوب ۱۳۹۰/۳/۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۵-۱- بند (۱) ماده (۱۱) با عنایت به نتایج آن در بندهای (۲) و (۳) این ماده،

از حیث الزام طرف ایرانی به پذیرش ارجاع به داوری، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.^(۳)

۱. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۳-۱۳۸۹)» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است. ماده ۷۶- صندوق توسعه ملی که در این ماده صندوق نامیده می شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی به ثروت های ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده های نفتی به صورت مؤسسه عمومی غیردولتی، تشکیل می شود و این ماده در حکم اساسنامه صندوق است. صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه ای نخواهد داشت.

الف- ...

ب- هیئت امناء به عنوان بالاترین رکن صندوق، دارای وظایف و اختیارات زیر است:

۱- ...

۶- اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعاوی به داوری و صلح دعاوی

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

عبارت «با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی» به انتهای جزء (۶) ماده (۷۶) اضافه شد.

۳. ماده ۱۱- حل و فصل اختلاف ها

۱- کلیه اختلاف های ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه ابتداء از طریق مذاکرات دوجانبه و به صورت دوستانه حل و فصل خواهد شد. در صورت عدم توافق، هر یک از طرف های متعاقد می تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط به خود، ضمن ارسال اطلاعاتی برای طرف متعاقد دیگر، موضوع را به یک هیئت داوری سه نفره مرکب از دو داور منتخب طرف های متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید.

۲- در صورت ارجاع امر به داوری، هر یک از طرف های متعاقد ظرف شصت روز از تاریخ دریافت

۴۶-۱. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۶۱۸۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در امور مدنی و تجاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر مصوب ۱۳۹۰/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی ۱-۴۶-۱- همچنین اطلاق ماده (۲۰) موافقتنامه،^(۱) به جهت شناسایی احکام داوری خارجی بدون رعایت تشریفات مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی، مغایر با اصل مزبور شناخته شد.

۴۷-۱. نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۲۷۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۶/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سالهای ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸))، مصوب ۱۳۹۴/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی

→

اطلاعیه، نسبت به معرفی داور منتخب خود اقدام خواهد کرد و داوران منتخب طرفهای متعهد ظرف شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین خواهند کرد.
۳- چنانچه هر یک از طرفهای متعهد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین ننماید یا داوران منتخب ظرف مدت مقرر در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرفهای متعهد میتواند از مدیرکل سازمان جهانی بهداشت دام بخواهد که حسب مورد، داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. سرداور باید در هر صورت تابعیت کشور ثالثی را داشته باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعهد روابط سیاسی دارد.
۴- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۴/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ذیل به ماده واحده الحاق می‌گردد:

تبصره- در اجرای بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۱) این موافقتنامه، رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۱. ماده ۲۰- شناسایی و اجرای احکام داوری

احکام داوری صادره در قلمرو هر یک از طرفین طبق مفاد کنوانسیون مربوط به شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی نیویورک که در تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی (مطابق با ۱۳۷۷/۳/۲۰ ه.ش) در سازمان ملل متحد به تصویب رسید، مورد شناسایی و اجراء قرار خواهد گرفت.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۶۱۸۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۸ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

... نظر مجلس شورای اسلامی عیناً مورد تأیید قرار گرفت.

۱-۴۷-۱- در ماده (۱۶)،^(۱) اطلاق مصالحه نسبت به اختلافات مالی، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۲-۱. نظر شماره ۱۷۴۰ مورخ ۱۳۷۰/۶/۳۱ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور مصوب ۱۳۷۰/۴/۲۳ کمیسیون امور زیربنایی و صنعت هیئت وزیران

۲-۱-۱-۲- اطلاق بند (۷) [ماده ۹]^(۲) با اصل ۱۳۹ قانون اساسی مغایر است. چنانچه

۱. ماده ۱۶- حل و فصل اختلاف‌ها

۱- هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای این تشریفات (پروتکل) باید در اولین فرصت از طریق مذاکره، میانجی‌گری، یا مصالحه، یا هر روش مسالمت‌آمیز مورد قبول طرف‌های اختلاف برطرف شود.

۲- در صورت عدم وجود راه حل ممکن طی زمان (۱۲) ماه پس از اعلام یکی از طرف‌های متعاقد به طرف دیگر مبنی بر وجود اختلاف بین آنها، اختلاف باید با درخواست یکی از طرف‌های اختلاف بر اساس رویه داوری مندرج در پیوست (۳)، حل و فصل گردد، مگر اینکه طرف‌های اختلاف نسبت به استفاده از یکی از روش‌های فهرست‌شده در بند (۱) ماده (۲۸۷) کنوانسیون مورخ ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاهای توافق نمایند. طرف‌های اختلاف اعم از اینکه جزء کشورهای عضو کنوانسیون مورخ ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاهای باشند یا نباشند، می‌توانند به همان ترتیب موافقت نمایند.

۳- چنانچه توافقی مبنی بر به‌کارگیری یکی از روش‌های فهرست‌شده در بند (۱) ماده (۲۸۷) کنوانسیون مورخ ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاهای حاصل شود، مفاد بخش (۱۵) آن کنوانسیون که به روش انتخابی مربوط می‌شود نیز می‌تواند با اعمال تغییرات لازم اعمال گردد.

۴- دوره زمانی دوازده‌ماهه موضوع بند (۲) در صورت رضایت طرف‌های مربوط می‌تواند برای مدت دوازده ماه دیگر تمدید شود.

۵- با وجود بند (۲)، هر کشوری در هنگام ابراز رضایت خود مبنی بر ملتزم شدن به این تشریفات (پروتکل) می‌تواند به دبیرکل اطلاع دهد که هرگاه آن کشور یکی از طرف‌های اختلاف در تفسیر یا اجرای بند (۱) یا (۲) ماده (۳) باشد، رضایت آن کشور قبل از حل و فصل اختلاف از طریق روش‌های داوری پیش‌بینی شده در پیوست (۳) لازم خواهد بود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

یک تبصره به عنوان تبصره (۵) به شرح زیر به ماده واحده الحاق می‌شود:

تبصره ۵- در اجرای ماده (۱۶) این تشریفات (پروتکل)، رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۲. ماده ۹- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به شرح زیر می‌باشد:

۱- ...

قید شود «با رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی» اشکال مرتفع می شود.

۲-۲. نظر شماره ۴۳۸۰ مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۲۲ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۲ هیئت وزیران

۱-۲-۲- اطلاق بند (۸) ماده (۱۱)،^(۱) خلاف اصل ۱۳۹ می باشد و می توان با جمله «با رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی» رفع اشکال نمود.

۳-۲. نظر شماره ۶۱۲۰ مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۴ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری. صنعتی قشم مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۱ شورای عالی مناطق آزاد تجاری. صنعتی

۱-۳-۲- بند (ب) ماده (۱۷)^(۲) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

→

۷- اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهاد هیئت مدیره در مورد سازش در دعاوی، ارجاع اختلافات شرکت به داوری و انتخاب داور.

مصوبه اصلاحی (نهایی) کمیسیون امور زیربنایی و صنعت هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:
[ماده (۹) در مصوبه اصلاحی حذف شد.]

۱. ماده ۱۱- وظایف مجمع عمومی عبارتند از:
۱- ...

۸- اتخاذ تصمیم در مورد صلح و سازش در دعاوی یا ارجاع آن به داوری.

مصوبه اصلاحی (نهایی) هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

(بر اساس اسناد و مدارک در دسترس، مصوبه اصلاحی هیئت وزیران به شورای نگهبان واصل نشده است، لیکن این مصوبه، با رفع ایراد شورا، در شماره ۱۴۰۲۴ مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۴ روزنامه رسمی به صورت زیر منتشر شده است:

ماده ۱۱- وظایف مجمع عمومی عبارتند از:
۱- ...

۸- اتخاذ تصمیم در مورد صلح و سازش در دعاوی یا ارجاع آن به داوری، با رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.)

۲. ماده ۱۷- هیئت مدیره دارای همه گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی، برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف زیر می باشد:

الف- ...

ب- دادن اختیارات برای اقامه دعاوی و دفاع از دعاوی مطروحه علیه سازمان در کلیه مراجع ذیصلاح و مذاکره و سازش و تعیین وکیل و ارجاع امر به داوری و تعیین داور حسب توافقی ها و تعهدات قراردادی دو طرف.

←

۴-۲. نظر شماره ۶۱۲۱ مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۴ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری. صنعتی چابهار مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۱ شورای عالی مناطق آزاد تجاری. صنعتی

۲-۴-۱- بند (ب) ماده (۱۷)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۵-۲. نظر شماره ۷۳۳۵ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۱۷ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت سرمایه گذاری های خارجی ایران مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۷ هیئت وزیران

۲-۵-۱- بند (ز) ماده (۱۳) و بند (ز) ماده (۱۶)^(۲) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۳/۳۱ شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی به منظور رفع ایراد شورا:

[بند (ب) ماده (۱۷) در مصوبه اصلاحی حذف گردید.]

۱. ماده ۱۷- هیئت مدیره دارای همه گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی، برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف به شرح زیر می باشد:

الف- ...

ب- دادن اختیارات برای اقامه دعاوی و دفاع از دعاوی مطروحه علیه سازمان در کلیه مراجع ذی صلاح و مذاکره و سازش و تعیین وکیل و ارجاع امر به داوری و تعیین داور حسب توافق ها و تعهدات قراردادی دو طرف.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۳/۳۱ شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی به منظور رفع ایراد شورا:

[بند (ب) ماده (۱۷) در مصوبه اصلاحی حذف گردید.]

۲. ماده ۱۳- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به شرح زیر می باشد:

الف- ...

ز- اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعاوی به داوری و تعیین داور و صلح دعاوی.

...

ماده ۱۶- مدیرعامل بالاترین عامل اجرایی شرکت می باشد که به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی انتخاب و با حکم رئیس مجمع عمومی برای مدت چهار سال منصوب می شود و اختیارات و وظایف زیر را بر عهده دارد:

الف- ...

ز- اقامه یا دفاع از هرگونه دعوی مربوط به امور شرکت اعم از حقوقی و کیفری با کلیه اختیارات مربوط به امور دادرسی به جز حق مصالحه و ارجاع امر به داوری که نیاز به موافقت مجمع عمومی دارد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۱۵ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به شرح زیر می باشد:

←

تشخیص داده شد.

۶-۲. نظر شماره ۳۸۱ مورخ ۱۳۷۴/۳/۱۷ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت صید صنعتی منطقه آزاد چابهار (سهامی خاص) مصوب ۱۳۷۴/۲/۴ شورای عالی مناطق آزاد تجاری. صنعتی

۱-۶-۲- اطلاق بند (ب) ماده (۱۸)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۷-۲. نظر شماره ۸۲/۳۰/۲۷۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۹ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۷ هیئت وزیران

۱-۷-۲- بند (۱۱) ماده (۱۳)^(۲) مغایر اصل (۱۳۹) قانون اساسی شناخته شد.

→

الف- ...

ز- اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعاوی به داوری و تعیین داور و صلح دعاوی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

...

ماده ۱۶- مدیرعامل بالاترین عامل اجرایی شرکت می باشد که به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی انتخاب و با حکم رئیس مجمع عمومی برای مدت چهار سال منصوب می شود و اختیارات و وظایف زیر را بر عهده دارد:

الف- ...

ز- اقامه یا دفاع از هرگونه دعوی مربوط به امور شرکت اعم از حقوقی و کیفری با کلیه اختیارات مربوط به امور دادرسی به جز حق مصالحه و ارجاع امر به داوری.

۱. ماده ۱۸- اهم اختیارات و وظایف هیئت مدیره به شرح زیر می باشد:

الف- ...

ب- نمایندگی شرکت در مقابل اشخاص و کلیه مؤسسات دولتی و خصوصی، دادگاهها و مراجع قضایی و غیرقضایی با حق توکیل، سازش و سایر اختیارات مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱/۱۷ شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی به منظور رفع ایراد شورا:

عبارت «سازش و سایر اختیارات مندرج در آیین دادرسی مدنی»، از انتهای بند یادشده حذف گردید.

۲. ماده ۱۳- وظایف مجمع عمومی عادی عبارت است از:

۱- ...

۱۱- اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهاد هیئت مدیره در مورد صلح و سازش در دعاوی و ارجاع به داوری.

مصوبه اصلاحی (نهایی) هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

(بر اساس اسناد و مدارک در دسترس، مصوبه اصلاحی هیئت وزیران به شورای نگهبان واصل نشده است،

←

→

لیکن این مصوبه، با رفع ایراد شورا، در شماره ۱۶۹۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲ و شماره ۱۷۰۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ روزنامه رسمی به صورت زیر منتشر شده است:

ماده ۱۳-وظایف مجمع عمومی عادی عبارت است از:

... -۱

۱۱- اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهاد هیئت مدیره در مورد صلح و سازش در دعاوی و ارجاع به داوری با رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.)

نامه شماره ۱۶۳/۸۳/۳۰/م مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۹ شورای نگهبان خطاب به معاون اول رئیس جمهور:

جناب آقای دکتر عارف

معاون اول محترم رئیس جمهور

سلام علیکم

همان گونه که واقف هستید اساسنامه شرکت های دولتی و یا اصلاحیه اساسنامه ها مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی باید به تأیید شورای نگهبان برسد و در غیر این صورت، اساسنامه از منظر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران فاقد اعتبار بوده و لازم الاجرا نمی باشد.

همچنین در مواردی که ایراد یا ایرادهایی به این گونه اساسنامه ها وارد می شود، لازم است پس از اصلاح توسط هیئت محترم وزیران، به شورای نگهبان ارسال و در صورت تأیید شورا جهت اجرا به مراجع ذی ربط ابلاغ گردد.

ظاهراً این روند در خصوص چند اساسنامه به درستی طی نشده که از جمله آنها اساسنامه «شرکت سهامی مادر تخصصی مدیریت ساخت و تهیه کالای آب و برق (ساتکاب)» می باشد. این اساسنامه طی نامه شماره ۳۷۱۹۸/۳۱۹۴۹ مورخ ۱۳۸۱/۷/۳ جهت اظهار نظر و اقدام لازم به شورای نگهبان واصل گردیده که این شورا طی نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۶۷۶ مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۳ آن را مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته است، لیکن با امضاء معاون اول رئیس جمهور به روزنامه رسمی ابلاغ و با ذکر شماره نامه شورای نگهبان اظهار شده که اساسنامه مورد بحث، به تأیید این شورا رسیده است. (فتوکی نامه ها و روزنامه رسمی به پیوست می باشد)

همچنین اساسنامه «شرکت سهامی خدمات برق (مشانیر)» نیز طی نامه شماره ۲۸۴۲۸/۲۷۹۷ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۵ جهت اقدام معمول به شورای نگهبان واصل گردیده و این شورا طی نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۲ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱ اعلام نموده که «مقصود از عبارت قوانین ذی ربط در ماده (۴) باید روشن گردد تا اظهار نظر شود». این امر بدین مفهوم است که شورای نگهبان هنوز نسبت به اساسنامه اظهار نظر قطعی ننموده و لازم است موضوع مجدداً به شورا عودت تا در صورت تأیید اصلاح به عمل آمده، اقدام لازم معمول گردد.

لیکن متأسفانه نامه مورد اشاره شورای نگهبان به عنوان تأیید این شورا به روزنامه رسمی اعلام و این روزنامه نیز اقدام به انتشار قانونی اساسنامه شرکت مشانیر نموده است. اگرچه عبارت مزبور از ماده (۴) اساسنامه مورد بحث حذف گردیده بود، ولی لازم بود کار سیر قانونی خود را طی کند.

در اساسنامه «شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب» نیز که برای کسب نظر شورای نگهبان ارسال شده، سه ایراد این شورا طی نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۷۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۹ اعلام گردیده و در نامه بعد

←

۸-۲. نظر شماره ۸۲/۳۰/۲۷۴۱ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۹ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور (مادر تخصصی) مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۴ هیئت وزیران

۸-۲-۱- بند (۱۲) ماده (۱۳)^(۱) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۹-۲. نظر شماره ۸۳/۳۰/۸۳۳۵ مورخ ۱۳۸۳/۶/۵ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران مصوب ۱۳۸۳/۴/۷ هیئت وزیران

۹-۲-۱- اطلاق بند (۷) ماده (۲۰)^(۲) نسبت به لزوم تصویب هیئت وزیران و

→

به شماره ۸۲/۳۰/۲۷۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴ صرفاً اشکال بند دو رفع گردید، لیکن اشکال بندهای یک و سه همچنان به قوت خود باقی بوده است. مجدداً مراتب از سوی حضرت عالی و مستنداً به دو نامه شورای نگهبان جهت انتشار در روزنامه رسمی اعلام شده، با این توجه که اشکالات مزبور بدون کسب نظر موافق شورا مرتفع گردیده است. (فتوکی نامه‌ها به پیوست می‌باشد)

حضرت عالی به خوبی مستحضر هستند که قوانین و اساسنامه‌ها بدون تأیید شورای نگهبان هر چند به صورت جزئی، فاقد اعتبار هستند و اجرای این نوع اساسنامه‌ها یا قوانین موجب مسئولیت قانونی است. از این رو ضروری است نسبت به اعمال دقیق این مقررات به مجریان مربوطه در دولت تذکر داده شده و اساسنامه‌های موصوف را قبل از انتشار جهت بررسی شورای نگهبان به این شورا ارسال نمایند.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ماده ۱۳- وظایف مجمع عمومی عادی عبارت است از:

۱- ...

۱۲- اتخاذ تصمیم نسبت به رفع اختلاف شرکت با سایرین از نظر ارجاع موارد به داوری و یا صلح و سازش با آنها.

(بر اساس اسناد و مدارک در دسترس، در خصوص ایراد شورای نگهبان، اصلاحی از سوی هیئت وزیران انجام نشده است و این مصوبه به همین صورت عیناً در شماره ۱۶۹۲۵ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۰ روزنامه رسمی منتشر شده است.)

۲. ماده ۲۰- هیئت مدیره برای هرگونه اقدام و انجام هرگونه عملیات و معاملاتی که مربوط به موضوع فعالیت شرکت بوده و اتخاذ تصمیم درباره آنها صریحاً در صلاحیت مجامع عمومی قرار نگرفته باشد دارای اختیارات کامل است. هیئت مدیره به ویژه اختیارات زیر را دارا می‌باشد:

۱- ...

۷- پیشنهاد صلح و سازش در دعاوی بین‌المللی به مجمع عمومی، اقامه دعوا در دعاوی داخلی و خارجی، صلح و سازش در دعاوی داخلی، ارجاع امر به داوری و تعیین داور در دعاوی داخلی جهت احقاق حقوق شرکت از طریق مراجع ذیصلاح و همچنین استرداد دعوا.

←

اطلاع یا تصویب مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۱۰. نظر شماره ۸۳/۳۰/۸۳۳۶ مورخ ۱۳۸۳/۶/۵ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت مادر تخصصی تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران مصوب ۱۳۸۳/۴/۷ هیئت وزیران

۲-۱۰-۱- اطلاق بند (۷) ماده (۲۰)^(۱) نسبت به لزوم تصویب هیئت وزیران و

اطلاع یا تصویب مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۱۱. نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۳۷۲۹ مورخ ۱۳۸۸/۴/۲۴ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه سازمان ملی زمین و مسکن مصوب ۱۳۸۸/۲/۲۳ و ۱۳۸۷/۹/۲۴ هیئت وزیران

۲-۱۱-۱- در بند (۶) ماده (۱۴)^(۲) اطلاق اتخاذ تصمیم نسبت به سازش، مغایر

→

۸- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۶/۲۵ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

به انتهای بند (۷) ماده (۲۰) اساسنامه، عبارت «با رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» اضافه می‌شود.

۱. ماده ۲۰- هیئت مدیره برای هرگونه اقدام و انجام هرگونه عملیات و معاملاتی که مربوط به موضوع فعالیت شرکت بوده و اتخاذ تصمیم درباره آنها صریحاً در صلاحیت مجامع عمومی قرار نگرفته باشد دارای اختیارات کامل است. هیئت مدیره به ویژه اختیارات زیر را دارا می‌باشد:

۱- ...

۷- پیشنهاد صلح و سازش در دعاوی بین‌المللی به مجمع عمومی، اقامه دعوا در دعاوی داخلی و خارجی، صلح و سازش در دعاوی داخلی، ارجاع امر به داور و تعیین داور در دعاوی داخلی جهت احقاق حقوق شرکت از طریق مراجع ذیصلاح و همچنین استرداد دعوا.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۶/۲۵ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

به انتهای بند (۷) ماده (۲۰) اساسنامه، عبارت «با رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» اضافه می‌شود.

۲. ماده ۱۴- هیئت مدیره در حدود مقررات این اساسنامه جز درباره موضوعاتی که اخذ تصمیم و اقدام درباره آنها در صلاحیت خاص مجامع عمومی است، دارای اختیارات کامل برای اداره امور شرکت و اجرای وظایف مصرح در اساسنامه می‌باشد و از جمله دارای وظایف زیر می‌باشد:

۱- ...

۶- اتخاذ تصمیم نسبت به سازش و استرداد دعوی.

(بر اساس اسناد و مدارک در دسترس، در خصوص ایراد شورای نگهبان، اصلاحی از سوی هیئت وزیران انجام نشده است و این مصوبه به همین صورت عیناً در شماره ۱۸۸۱۴ مورخ ۱۳۸۸/۷/۱۱ روزنامه رسمی منتشر شده است.)

اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱۲-۲. نظر شماره ۸۹/۳۰/۳۷۹۹۳ مورخ ۱۳۸۹/۱/۳۱ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۶ هیئت وزیران
 ۱-۱۲-۲-۱- اطلاق بند (۳) ماده (۱۶)^(۱) از این جهت که معلوم نیست آیا رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی لازم است یا خیر، ابهام دارد؛ پس رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.

۱۳-۲. نظر شماره ۹۱/۳۰/۴۶۴۶۰ مورخ ۱۳۹۱/۲/۵ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه صندوق نوآوری و شکوفایی مصوب ۱۳۹۰/۶/۲۰ هیئت وزیران
 ۱-۱۳-۲- بند (ذ) ماده (۹)^(۲) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۱-۳. نظر شماره ... مورخ ۱۳۵۹/۸/۲۶ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس کل بانک مرکزی ایران و رئیس کمیته رسیدگی به دعاوی مالی و حقوقی بین‌المللی نسبت به امکان ارجاع اختلافات ناشی از توافقنامه‌های منعقد بین سازمان‌های دولتی ایران با شرکت‌های خارجی و بین‌المللی به داوری، که قراردادهای آن قبل از تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران منعقد شده است

۱. ماده ۱۶- هیئت مدیره وظایف و اختیارات زیر را دارا می‌باشد:

۱- ...

۳- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد صلح و سازش و رد دعاوی و ارجاع به داوری و تعیین داور و همچنین استرداد دعا برای طی مراحل قانونی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۹ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا: در انتهای بند (۳) ماده (۱۶)، عبارت «با رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی» اضافه می‌شود.

۲. ماده ۹- وظایف و اختیارات هیئت ائمه به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- ...

ذ- صلح و سازش و ارجاع به داوری و استرداد دعوی.

ر- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۳ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا: در انتهای بند (ذ) ماده (۹) اساسنامه صندوق نوآوری و شکوفایی، ... عبارت «با رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» اضافه می‌شود.

شماره: ۲۳۱ ک ر

تاریخ: ۱۳۵۹/۸/۴

شورای محترم نگهبان قانون اساسی

به طوری که استحضار دارید بنا بر اصل ۱۳۹ قانون اساسی، «صلح دعوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد».

نظر به اینکه در بسیاری از قراردادهای منعقد شده بین سازمان‌های دولتی و شرکت‌های خارجی و بین‌المللی پیش‌بینی شده که رسیدگی به دعوی ناشی از قرارداد از طریق داوری بایستی حل و فصل شود، در مورد تعدادی از این قراردادها قبل یا بعد از تصویب قانون اساسی اختلاف ایجاد شده و شرکت‌های مذکور غالباً در محاکم آمریکا و اروپا مبادرت به طرح دعوی علیه دولت ایران کرده‌اند. کمیته رسیدگی به دعوی مالی و حقوقی بین‌المللی به سازمان‌های مربوط و وکلای ایران که عهده‌دار پاسخگویی به این دعوی هستند، توصیه کرده است بر اساس مفاد قراردادها به صلاحیت محاکم خارجی ایراد شود و تاکنون نیز چنین شده است. در صورتی که این امر مورد قبول محاکم خارجی قرار گیرد، اجرای مفاد قرارداد ایجاب می‌کند که رفع اختلاف را داور حل و فصل نماید.

راجع به تأثیر اصل مذکور نسبت به قراردادهای منعقد شده قبل از تصویب قانون اساسی، اعضاء کمیته رسیدگی به دعوی مالی و حقوقی بین‌المللی (لایحه قانونی ۱۳۵۸/۱۱/۱۳ شورای انقلاب) دو نظر متفاوت دارند. بعضی معتقدند این دعوی قبل از تصویب قانون اساسی به موجب قرارداد به داوری ارجاع شده و اینک تشریفات تعیین داور یا درخواست رسیدگی از داور بایستی انجام شود. چون مقررات قانون اساسی عطف به گذشته نمی‌شود در نتیجه تأثیری نسبت به قراردادهای مذکور ندارد و نیازی به تحصیل مجوز از مجلس نیست. و بعضی را عقیده بر این است که لازمه ارجاع اختلاف به داوری تحقق اختلاف است. در موقع امضای قرارداد اختلاف وجود نداشته تا بتوان گفت به داوری ارجاع شده است، بلکه طرفین حین عقد قرارداد متعهد شده‌اند در صورت وقوع اختلاف حل و فصل آن را به داوری ارجاع نمایند و اینک با ارجاع به داوری باید ایفای تعهد کرد و این غیر از حالت ارجاع دعوی به داوری

است. مضافاً بر اینکه مقررات اصل ۱۳۹ قانون اساسی از جمله قواعد آمره ناظر به نظم عمومی است و عطف به ماسبق نشدن آن هم محل بحث است. بنابراین اجرای مقررات اصل ۱۳۹ در مورد قراردادهای مذکور الزامی است. کمیته معتقد است رفع این اختلاف بایستی از طریق تفسیر قانون اساسی صورت گیرد که بر عهده شورای نگهبان است.

لذا مراتب برای طرح موضوع در شورای نگهبان به استحضار می‌رسد.

علیرضا نوبری

رئیس کل بانک مرکزی ایران و رئیس کمیته

رسیدگی به دعاوی مالی و حقوقی بین‌المللی

تاریخ: ۱۳۵۹/۸/۲۶

دبیر کمیته رسیدگی به دعاوی مالی و حقوقی بین‌المللی

احتراماً عطف به نامه ۱۴۹ ک مورخ ۱۳۵۹/۷/۳ و ۲۳۱ ک ر مورخ ۱۳۵۹/۸/۴ در مورد ارجاع اختلافات بین سازمان‌های دولتی و شرکت‌های خارجی و بین‌المللی به داوری به اطلاع می‌رساند:

«موضوع در جلسه شورا مطرح و بر حسب نظر اکثریت اعضا، مورد سؤال از

موارد تفسیر قانون اساسی نیست و با اصل ۹۸ قانون اساسی ارتباط ندارد.»

دبیر موقت شورای نگهبان

محمد رضا مهدوی‌کنی

۲-۳. نظریه تفسیری شماره ۹۹۹۳ مورخ ۱۳۶۲/۹/۸ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به لزوم یا عدم لزوم تصویب مجلس در هنگام انجام تصرفات جزئی در قراردادهای، امضای یادداشت تفاهم‌ها و انعقاد قراردادهای جزئی در چارچوب قراردادهای کلی

شماره: ۶۷۰۱/۲۵۰/د.هـ.

تاریخ: ۱۳۶۲/۸/۲۶

شورای محترم نگهبان

به پیوست، نامه آقای ابوالقاسم وافی رئیس کمیسیون سؤالات* با پی‌نویس ریاست

محترم مجلس^(۱) جهت ارسال پاسخ ارسال می گردد.

دفتر ریاست مجلس شورای اسلامی

سید جمال ساداتیان

* نامه آقای ابوالقاسم وافی به رئیس مجلس شورای اسلامی:

شماره: ۴۶/ک-س

تاریخ: ۱۳۶۲/۸/۲۱

برادر بزرگوار جناب آقای هاشمی رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
با احترام، همان طور که اطلاع دارید اصل ۱۳۹ و اصل ۷۷ قانون اساسی، صلح
دعای راجع به اموال عمومی و دولتی را در صورتی که مورد دعوی خارجی باشد،
موکول به تصویب مجلس دانسته و عهدنامه ها و مقاوله نامه، قراردادها نیز باید به
تصویب مجلس برسد. آنچه که برای کمیسیون سؤالات باید روشن گردد این است که
آیا در موارد جزئی که تصرف در قراردادها می شود و بعضی از مواد آن را از نظر مقدار
پول و یا زمان تحویل تغییر می دهند این نیز باید به تصویب مجلس برسد یا خیر؟
و آیا تفاهم نامه هایی که نمایندگان دولت با طرف های خارجی امضاء می کنند و بر
آن فعالیت طرفین مبتنی می گردد، جزء قرارداد حساب می آید؟
و آیا بعد از تصویب اصل داشتن رابطه تجاری با دولت های خارجی، مسئولین
دولت جمهوری اسلامی حق دارند در این چهارچوب در هر موردی که صلاح
دانستند، برای داد و ستد قرارداد بسته، موارد جزئی را مشخص نمایند؟ لطفاً پاسخ
موارد فوق را از شورای محترم نگهبان استفسار نموده به اطلاع کمیسیون رسانید.
با تشکر- رئیس کمیسیون سؤالات-
ابوالقاسم وافی

۱. پی نویس رئیس مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان:

شورای محترم نگهبان

لطفاً پرسش های فوق را پاسخ فرمایید.

شماره: ۹۹۹۳

تاریخ: ۱۳۶۲/۹/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۰۱/۲۵۰.د مورخ ۶۲/۸/۲۶، پاسخ پرسش‌ها در رابطه با اصول ۱۳۹ و ۷۷ به شرح زیر اعلام می‌شود:

«۱- در هر مورد عمل دولت یا هر مقام مسئولی به استناد تصویب مجلس شورای اسلامی انجام می‌شود، فقط در محدوده مصوبه، قانونیت دارد و خارج از آن محدوده، جزئاً و کلاً به تصویب مجلس شورای اسلامی نیاز دارد.

۲- یادداشت تفاهم چنانچه ایجاد تعهد نماید، مثل قرارداد است و بایستی ضوابط مذکور در قانون اساسی نسبت به آن رعایت شود.

۳- قراردادهای جزئی در رابطه با اصل قراردادهای موضوع اصل ۷۷ قانون اساسی، در صورتی که خارج از محدوده قرارداد اصل [= اصلی] باشد، باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۳-۳. نظریه تفسیری شماره ... مورخ ۱۳۶۴/۴/۱۹ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار شورای عالی قضایی نسبت به لزوم یا عدم لزوم تصویب مجلس در صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی، در قراردادهای خارجی که انعقاد آنها نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی نبوده است

شماره: م/۱/۲۱۱۲

تاریخ: ۱۳۶۴/۳/۲۸

شورای محترم نگهبان

با ارسال تصویر نامه شماره ۲۰/۲۳۶۱-۱۳۶۴/۲/۵ دادستان عمومی تهران منضم به تصاویر نامه‌های مورخ ۱۳۶۳/۱۰/۹ و ۱۳۶۴/۱/۲۸ بازپرسی شعب (۳۵) و (۴۰) دادسرای عمومی تهران،^(۱) تفسیر اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۱. در اسناد و مدارک موجود، آنچه در این خصوص در دسترس است صرفاً نامه‌ای از سوی بازپرسی شعبه (۴۰) دادسرای عمومی تهران به شماره ۲۰/۱۸/۳۲۸۵ مورخ ۱۳۶۴/۳/۱۴ به شرح زیر است:

نسبت به مورد زیر را اعلام فرمایید:

۱- صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی که در اصل ۱۳۹ قانون اساسی پیش‌بینی شده، در مواردی که طرف دعوی شرکت دولتی خارجی است و حاصل از قراردادی باشد که انعقاد اصل قرارداد با توجه به تفسیر شماره ۲۰۰۹-۱۶/۸/۱۳۶۳ از اصل ۷۷ قانون اساسی نیاز به تصویب مجلس نداشته، آیا احتیاج به تصویب مجلس شورای اسلامی دارد؟

۲- تفاهم‌نامه مورخ ۱۳۶۲/۲/۲ به نحو عنوان‌شده در گزارش مورخ ۱۳۶۳/۱۰/۹، مصداق صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی موضوع اصل ۱۳۹ قانون اساسی را دارد یا خیر؟

از طرف شورای عالی قضایی

ابوالفضل میرمحمدی

→

شماره: ۲۰/۱۸/۳۲۸۵

تاریخ: ۱۳۶۴/۳/۱۴

ریاست محترم دادسرای عمومی تهران

با توجه به دستور مورخ ۶۴/۳/۲ جناب‌عالی، قبل از طرح سؤال مورد نظر، تذکاره زیر جهت روشن شدن قضیه ضرورت دارد:

۱- شرح سؤال در تاریخ ۶۳/۱۰/۹ وسیله آقای بازپرس شعبه ۳۵ دادسرای عمومی تهران (صفحات ۲۳۶ تا ۲۴۹ پرونده) اشاره شده که فتوکپی آن نزد جناب‌عالی ارسال شده است ولی تاکنون پاسخ آن داده نشده است.

۲- ضمناً تفاسیری که از اصول ۷۷ و ۱۳۹ قانون اساسی از طرف شورای نگهبان داده شده است، در تاریخ‌های (۶۳/۸/۱۶ و ۶۲/۹/۸) مغایر یکدیگر بوده و رافع مشکل پرونده نیست. توجه ریاست محترم دادسرا را به این دو نظریه جلب می‌نمایم. و اما سؤال مورد نظر فعلی از شورای نگهبان به شرح زیر می‌باشد:

صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی که در اصل ۱۳۹ قانون اساسی پیش‌بینی شده، در موردی که طرف دعوی شرکت دولتی خارجی است، چنانچه حاصل از قراردادی باشد که انعقاد اصل آن قرارداد با توجه به تفسیر شماره ۲۰۰۹-۱۶/۸/۶۳ شورای نگهبان در مورد اصل ۷۷ قانون اساسی که اظهار نظر نموده احتیاج به تصویب مجلس شورای اسلامی ندارد، آیا صلح دعاوی مذکور احتیاج به تصویب مجلس شورای اسلامی دارد یا خیر؟

بازپرس شعبه (۴۰) دادسرای عمومی

تهران- قسمت کارکنان دولت

شماره:

تاریخ: ۱۳۶۴/۴/۱۹

شورای محترم عالی قضایی

عطف به نامه شماره م/۱/۲۱۱۲ مورخ ۱۳۶۴/۳/۲۸، توجه آن شورای محترم را بدین نکته معطوف می‌دارد که: «اصل ۱۳۹ قانون اساسی صراحت دارد که صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی در صورتی که طرف دعوی خارجی باشد، باید علاوه بر تصویب هیئت وزیران به تصویب مجلس نیز برسد و هیچ‌گونه استثنائی هم پیش‌بینی نشده و از این جهت موردی برای تفسیر آن ندارد و اما برخلاف استنباط آقایان بازپرسان، ابهام و یا تعارض بین دو نظر شورای نگهبان که در تاریخ‌های ۱۳۶۲/۹/۸ و ۱۳۶۳/۸/۱۶ در رابطه با تفسیر اصل ۷۷ قانون اساسی و قراردادهای بین‌المللی ابراز شده وجود ندارد؛ زیرا در نظریه مورخ ۱۳۶۲/۹/۸ خلاصه نظر شورای نگهبان در رابطه با سؤال نمایندگان مجلس این بوده که یادداشت تفاهم اگر ایجاد تعهد نماید و قراردادهای جزئی اگر خارج از محدوده اصل قرارداد باشد، در حکم قرارداد است و ضوابط حاکم بر قرارداد بر آنها در مورد باید رعایت شود؛ یعنی چنانچه قرارداد بین‌المللی محسوب شود، طبقاً طبق اصل ۷۷ باید به تصویب مجلس برسد.

و نظریه مورخ ۱۳۶۳/۸/۱۶ نیز در مقام بیان مفاد قرارداد بین‌المللی بوده و اظهار نظر شده که قراردادهایی که برای انجام معامله با شرکت‌های خارجی دارای شخصیت حقوقی منعقد می‌شود، خود به خود مشمول اصل ۷۷ قانون اساسی نبوده، یعنی قرارداد بین‌المللی محسوب نمی‌شود و انعقاد آن نیاز به تصویب مجلس ندارد و طبق ضوابطی که وسیله قانون عادی معین می‌شود، قابل انعقاد است. بنابراین تعارضی بین دو نظریه شورای نگهبان وجود ندارد و هیچ یک از آنها نمی‌تواند در مورد صلح دعاوی دولتی مورد استناد قرار گیرد؛ زیرا صلح دعوی ارتباطی با انعقاد قرارداد ندارد و در اصل ۱۳۹ بدون ابهام، حکم آن تعیین شده است.

بجا است شورای عالی قضایی ارشاد و راهنمایی لازم را در این خصوص

نسبت به قضات مربوط معمول فرمایند.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۳-۴. نظریه تفسیری شماره ۳۷۸۶ مورخ ۱۳۶۴/۴/۱۹ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس جمهور نسبت به لزوم یا عدم لزوم تصویب مجلس در صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی، در قراردادهای خارجی که انعقاد آنها نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی نبوده است

شماره: ۱/۲۱۳۶

تاریخ: ۱۳۶۴/۴/۲

شورای محترم نگهبان

خواهشمند است نظر خود را در پاسخ به سؤال دادستان عمومی تهران، که عیناً به پیوست* ایفاد می‌گردد، بیان فرمایید.

سید علی خامنه‌ای

رئیس جمهور

* نامه دادستان عمومی تهران به رئیس جمهور:

شماره: ۲۰/۷۱۱۷

تاریخ: ۱۳۶۴/۳/۲۰

پیوست: ۱ برگ

حضرت حجت‌الاسلام خامنه‌ای

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عین نامه شماره ۲۰/۱۸/۳۲۸۵ - ۶۴/۳/۱۴ بازپرس شعبه (۴۰) دادسرای عمومی تهران** جهت طرح در شورای محترم نگهبان، به پیوست تقدیم می‌گردد.

دادستان عمومی تهران

میرعمادی

** نامه بازپرس شعبه (۴۰) دادسرای عمومی تهران خطاب به دادستان عمومی

تهران:

شماره: ۲۰/۱۸/۳۲۸۵

تاریخ: ۱۳۶۴/۳/۱۴

ریاست محترم دادسرای عمومی تهران

با توجه به دستور مورخ ۶۴/۳/۲ جناب عالی، قبل از طرح سؤال مورد نظر، تذکاره زیر جهت روشن شدن قضیه ضرورت دارد:

۱- شرح سؤال در تاریخ ۶۳/۱۰/۹ وسیله آقای بازپرس شعبه (۳۵) دادسرای عمومی تهران (صفحات ۲۳۶ تا ۲۴۹ پرونده) اشاره شده که فتوایی آن نزد جناب عالی ارسال شده است ولی تاکنون پاسخ آن داده نشده است.

۲- ضمناً تفاسیری که از اصول ۷۷ و ۱۳۹ قانون اساسی از طرف شورای نگهبان داده شده است، در تاریخ‌های (۶۲/۹/۸ و ۶۳/۸/۱۶) مغایر یکدیگر بوده و رافع مشکل پرونده نیست. توجه ریاست محترم دادسرا را به این دو نظریه جلب می‌نمایم. و اما سؤال مورد نظر فعلی از شورای نگهبان به شرح زیر می‌باشد:

صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی که در اصل ۱۳۹ قانون اساسی پیش‌بینی شده، در موردی که طرف دعوی شرکت دولتی خارجی است، چنانچه حاصل از قرارداد باشد که انعقاد اصل آن قرارداد با توجه به تفسیر شماره ۲۰۰۹-۶۳/۸/۱۶ شورای نگهبان در مورد اصل ۷۷ قانون اساسی که اظهار نظر نموده احتیاج به تصویب مجلس شورای اسلامی ندارد، آیا صلح دعاوی مذکور احتیاج به تصویب مجلس شورای اسلامی دارد یا خیر؟

بازپرس شعبه (۴۰) دادسرای عمومی

تهران- قسمت کارکنان دولت

شماره: ۳۷۸۶

تاریخ: ۱۳۶۴/۴/۱۹

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای خامنه‌ای

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۱/۲۱۳۶ مورخ ۱۳۶۴/۴/۲، توجه آن جناب را بدین نکته معطوف می‌دارد که: «اصل ۱۳۹ قانون اساسی صراحت دارد که صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی در صورتی که طرف دعوی خارجی باشد، باید علاوه بر

تصویب هیئت وزیران به تصویب مجلس نیز برسد و هیچ گونه استثنائی هم پیش بینی نشده و از این جهت موردی برای تفسیر آن ندارد و اما برخلاف استنباط آقایان بازپرسان، ابهام و یا تعارضی بین دو نظر شورای نگهبان که در تاریخ های ۱۳۶۲/۹/۸ و ۱۳۶۳/۸/۱۶ در رابطه با تفسیر اصل ۷۷ قانون اساسی و قراردادهای بین المللی ابراز شده وجود ندارد؛ زیرا در نظریه مورخ ۶۲/۹/۸ خلاصه نظر شورای نگهبان در رابطه با سؤال نمایندگان مجلس این بود که یادداشت تفاهم اگر ایجاد تعهد نماید و قراردادهای جزئی اگر خارج از محدوده اصل قرارداد باشد، در حکم قرارداد است و ضوابط حاکم بر قرارداد بر آنها در مورد باید رعایت شود؛ یعنی چنانچه قرارداد بین المللی محسوب شود، طبقاً طبق اصل ۷۷ باید به تصویب مجلس برسد.

و نظریه مورخ ۱۳۶۳/۸/۱۶ نیز در مقام بیان مفاد قرارداد بین المللی بوده و اظهار نظر شده که قراردادهایی که برای انجام معامله با شرکت های خارجی دارای شخصیت حقوقی منعقد می شود، خود به خود مشمول اصل ۷۷ قانون اساسی نبوده، یعنی قرارداد بین المللی محسوب نمی شود و انعقاد آن نیاز به تصویب مجلس ندارد و طبق ضوابطی که وسیله قانون عادی معین می شود قابل انعقاد است. بنابراین تعارضی بین دو نظریه شورای نگهبان وجود ندارد و هیچ یک از آنها نمی تواند در مورد صلح دعاوی دولتی مورد استناد قرار گیرد؛ زیرا صلح دعاوی ارتباطی با انعقاد قرارداد ندارد و در اصل ۱۳۹ بدون ابهام، حکم آن تعیین شده است.» (۱)

دبیر شورای نگهبان

لطف الله صافی

۵-۳. نظریه مشورتی شماره ۵۹۳۹ مورخ ۱۳۶۵/۲/۱۰ شورای نگهبان و نظریه مشورتی شماره ۶۰۲۵ مورخ ۱۳۶۵/۴/۱۸ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار

۱. گفتنی است مفاد این نظریه با نظریه تفسیری پیشین شورای نگهبان (مندرج در بند ۳-۳) تفاوت چندانی ندارد، لیکن با توجه به اینکه این نظرات، در پاسخ به دو مرجع مختلف قانونی و با اندک تغییرات عبارتی، صادر شده است، در اینجا به صورت جداگانه ذکر شدند.

نخست‌وزیر نسبت به لزوم یا عدم لزوم رعایت تشریفات مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داور، در موافقتنامه‌های منعقدہ پیش از پیروزی انقلاب اسلامی

شماره: ۱۰۱/۲ - ۲/۸ م ن

تاریخ: ۱۳۶۵/۲/۳

شورای محترم نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی

نظر به اینکه وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران) به نمایندگی از طرف دولت به موجب موافقتنامه مورخ بهمن‌ماه ۱۳۵۳، معادل ۲۳ فوریه ۱۹۷۵ به شرح پیوست مبلغ یک میلیارد دلار به کمیساریای انرژی اتمی فرانسه و با ضمانت دولت فرانسه وام داده است و مفاد ماده (۱۰) موافقتنامه مزبور مقرر می‌دارد کلیه اختلافاتی که در ارتباط با این موافقتنامه بروز نماید تحت مقررات سازش و داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی توسط یک یا چند داور حل و فصل گردد و با عنایت به اینکه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران کمیساریای انرژی اتمی فرانسه از بازپرداخت اصل و بهره‌های متعلقه امتناع نموده و در نتیجه سازمان سرمایه‌گذاری به ناچار برای احقاق حق و وصول مطالبات خویش بنا بر شرط فوق‌الاشعار به دیوان داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی مراجعه کرده است، لکن کمیساریای انرژی اتمی فرانسه در برابر دعوی مطروحه در دیوان مذکور ضمن مدافعات در مورد عدم پرداخت دین، به استناد مقررات اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ایراد به نمایندگی قانونی خواهان در طرح دعوی مزبور نموده است، لذا استدعا دارد با عنایت به اصل ۹۸ قانون اساسی اعلام نظر فرمایند رعایت مقررات اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص موافقتنامه فوق‌الذکر که پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و قبل از تصویب قانون اساسی منعقد گردیده ضرورت دارد یا خیر؟

میرحسین موسوی

نخست‌وزیر

شماره: ۵۹۳۹

تاریخ: ۱۳۶۵/۲/۱۰

جناب آقای نخست‌وزیر محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۱۰۱/۲ - ۲/۸ م ن مورخ ۱۳۶۵/۲/۳، موضوع در جلسه شورای نگهبان مطرح و پس از بحث و بررسی لازم، نظر اکثریت اعضا بدین شرح اعلام می‌شود:

«بر حسب اطلاق اصل ۱۳۹ قانون اساسی در مورد موافقتنامه‌های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی هر چند در آنها ارجاع به داوری پیش‌بینی شده باشد، مقررات اصل مذکور باید رعایت شود.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

شماره: ۶۲ - ۴۳/۱۷ ن

تاریخ: ۱۳۶۵/۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۵۹۳۹ مورخ ۱۳۶۵/۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۱۰۱/۲ - ۲/۸ م ن مورخ ۱۳۶۵/۲/۳ راجع به استفسار از شمول اصل ۱۳۹ قانون اساسی به موافقتنامه اسفندماه ۱۳۵۳ سازمان سرمایه‌گذاری کمک‌های اقتصادی و فنی ایران با کمیساریای انرژی اتمی فرانسه که پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و قبل از تصویب قانون اساسی منعقد گردیده، خواهشمند است با توجه به اینکه استعلام با عنایت به اصل ۹۸ قانون اساسی صورت گرفته نظر تفسیری شورای محترم نگهبان را نسبت به موضوع اعلام فرمایند.

ضمناً با عنایت به اصل لزوم قراردادهای و با توجه به ماده (۱۰) موافقتنامه که مقرر داشته: «کلیه اختلافاتی که در ارتباط با این موافقتنامه بروز نماید تحت مقررات سازش و داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی توسط یک یا چند داور حل و فصل گردد» نسبت به امکان الزام کمیساریای انرژی اتمی فرانسه و سایر اطراف خارجی در قراردادهای مشابه که قبل از تصویب قانون اساسی منعقد گردیده به اجرای مصوبات مجلس شورای اسلامی که مغایر با قراردادهای منعقد مزبور یا به صورت شرط و قیدی علاوه بر مفاد آن قراردادهای باشد اعلام نظر فرمایند.

میرحسین موسوی

نخست‌وزیر

شماره: ۶۰۲۵

تاریخ: ۱۳۶۵/۴/۱۸

جناب آقای میرحسین موسوی

نخست‌وزیر محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۶۲-۴۳/۱۷ ن مورخ ۱۳۶۵/۲/۲۴:

«نظر به اینکه قوانین جاریه کشور در صورتی از لحاظ قانون اساسی منع اجرایی دارد که با قانون اساسی مغایرت داشته باشد و نظر به اینکه در مواردی که شمول هر یک از اصول قانون اساسی نسبت به قوانین جاریه به تفسیر شورای نگهبان نیاز داشته باشد، مادام که شورای نگهبان نظر تفسیری نداده باشد آن قوانین منع اجرایی ندارد و جواز اجراء آن قوانین به اصل خود باقی است و نظر به اینکه در مورد شمول اصل ۱۳۹ نسبت به قرارداد مورد سؤال، شورای نگهبان به نظر تفسیری نرسیده، ارجاع به داوری از طرف دولت بدون کسب مجوز از مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی مغایرت ندارد.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۳-۶. نظر شماره ۶۷۸۸ مورخ ۱۳۶۵/۷/۱۵ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار مدیرعامل سازمان آب و برق خوزستان نسبت به مفهوم عبارت «اموال عمومی و دولتی» در اصل ۱۳۹ قانون اساسی و تسری یا عدم تسری آن به «حقوق»، «تعهدات»، «وجه»، «دیون» و «مطالبات»

شماره: ۱۳۰۲۱/۱۱/۴

تاریخ: ۱۳۶۵/۶/۱۹

شورای محترم نگهبان

مستدعی است در پاسخ اعلام فرمایند که آیا مقصود از «اموال عمومی و دولتی» مذکور در اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران صرفاً اموال منقول و غیر منقول متعلق به دولت و سازمان‌های دولتی می‌باشد یا «حقوق»، «تعهدات»، «وجه»، «دیون»، «مطالبات» و به طور کلی اختلافات و دعاوی فی‌مابین پیمانکاران و کارفرمایان دولتی را از هر حیث هم شامل می‌شود؟ توضیح اینکه سازمان آب و برق خوزستان از

دادگاه حقوقی اهواز تقاضای ابطال یک رأی داوری را که راجع به اختلافات ناشی از تعدیل قیمت‌ها و تسری قیمت‌ها در مورد یک قرارداد علیه سازمان صادر شده به لحاظ عدم رعایت اصل ۱۳۹ نموده و پیمانکار در مقام دفاع اظهار داشته که اصل ۱۳۹ قانون اساسی فقط مربوط به دعاوی راجع به «اموال عمومی و دولتی» بوده و اختلافات ناشی از قراردادها و پیمان‌ها را که موضوع آن وجه نقد و یا تعهدات و مطالبات باشد شامل نمی‌شود.

نظر به اینکه مبلغ مدّعا به که مورد رأی داور قرار گرفته حدود یکصد میلیون تومان بوده و ابطال رأی داور به علت عدم رعایت اصل ۱۳۹ برای این سازمان واجد اهمیت بسیار است، تقاضا دارد نظریه تفسیری آن شورای محترم در خصوص اصل ۱۳۹ و حدود حکومت آن را قبل از ۱۳۶۵/۷/۲۲ که روز رسیدگی دادگاه حقوقی اهواز می‌باشد، به این سازمان اعلام فرماید.

حبیب امین‌فر

مدیرعامل سازمان آب و برق خوزستان

شماره: ۶۷۸۸

تاریخ: ۱۳۶۵/۷/۱۵

سازمان آب و برق خوزستان

عطف به نامه شماره ۱۳۰۲۱/۱۱/۴ مورخ ۱۳۶۵/۶/۱۹، «با توجه به اینکه رسیدگی به موضوع در دادگاه در جریان است، دادگاه طبق استنباط خود از قانون اساسی و عادی رأی صادر می‌نماید. و چنانچه (دادگاه) در ارتباط با تفسیر قانون اساسی سؤالی داشته باشد، توسط شورای عالی قضایی پرسش خواهد نمود.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۲-۳. نظریه تفسیری شماره ۷۴۸۴ مورخ ۱۳۶۵/۱۰/۱۱ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار وزیر دفاع جمهوری اسلامی ایران نسبت به شمول یا عدم شمول تشریفات مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص طرح دعاوی در مراجع قضایی و نیز مرجع صالح برای طرح دعوا و احقاق حق جمهوری اسلامی ایران در دعاوی که حقوق و اموال عمومی و دولتی مورد تعدی قرار گرفته است

شماره: ۱۹۳۰-۵۲-۱۴۰۱-۴۵۴- ح

تاریخ: ۱۳۶۵/۱۰/۱۰

از وزارت دفاع- معاونت حقوقی

به ریاست محترم شورای نگهبان جمهوری اسلامی ایران

موضوع: پرونده (۵۶) میلیون دلاری

۱- در تاریخ ۱۳۵۹/۱۰/۳ قراردادی به مبلغ ۷۳.۵۵۰.۰۰۰ دلار آمریکایی به منظور خرید تجهیزات نظامی بین وزارت دفاع و شرکت ایرانی اینتر پارتس به امضاء می‌رسد. شرکت مذکور شخصی به نام احمد حیدری (یکی از سهامداران شرکت) را در تاریخ ۱۳۵۹/۱۰/۴ به عنوان نماینده فروشنده و وزارت دفاع نیز کاردار وقت سفارت جمهوری اسلامی ایران در مادرید را به عنوان نماینده خریدار تعیین و معرفی می‌نمایند.

۲- بانک ملی ایران- شعبه پاریس در تاریخ ۱۳۵۹/۱۱/۳ به استناد اوراقی که به امضای نمایندگان فوق رسیده بود کلاً مبلغ ۵۶.۹۴۶.۸۶۸ دلار را در وجه شرکت اونیورسال اوایل ترید پرداخت، در حالی که مطلقاً کالا و تجهیزاتی تحویل نماینده وزارت دفاع نشده بود.

۳- وزارت دفاع با هماهنگی و همکاری سفارت جمهوری اسلامی ایران در پاریس، آقای بورگه را که به عنوان وکیل جمهوری اسلامی ایران از طرف وزارت امور خارجه تعیین شده بود مأمور می‌نماید تا در مقام احقاق حق [و] حقوق از دست‌رفته برآید. وکیل مذکور و نماینده اعزامی از طرف این وزارت پس از انجام تحقیقاتی مطلع می‌شوند که احتمالاً ممکن است مقداری از مبالغ کلاهبرداری شده در حساب‌های شخصی کلاهبرداران در سوئیس موجود باشد. مراجع قضایی سوئیس توقیف موقت حساب‌های شخصی کلاهبرداران را منوط به سپردن وثیقه‌ای می‌نمایند که این وثیقه بلافاصله به دادگاه ارائه و نهایتاً موفق به توقیف چندین حساب مشترک و شخصی کلاهبرداران و شرکت اونیورسال اوایل ترید می‌گردد.

۴- وکلای کلاهبرداران و همچنین شرکت اونیورسال اوایل ترید در جهت اعتراض به توقیف حساب‌های مسدودشده به مراجع قضایی سوئیس دادخواست‌هایی تقدیم می‌نمایند. مراجع مذکور طی پنج فقره رأی جداگانه کلیه شکایات آنان را مردود اعلام داشته و در حال حاضر وزارت دفاع با سپردن ده میلیون فرانک سوئیس به عنوان

وثیقه، حساب‌های مذکور را که حدوداً بین (۲۳) تا (۳۰) میلیون دلار موجودی آنهاست در توقیف دارد. وکیل شرکت اونیورسال ترید سعی دارد به نحوی از انحاء با ارائه دلایل و ایرادات مختلف، وزارت دفاع را محروم از ادامه توقیف وجوه نماید. به منظور دستیابی به این هدف از یک سال گذشته وکیل مذکور به بهانه واهی و با استناد به اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ادعا نموده که:

اولاً- بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی ایران تفاوت وجود دارد و طبق اصل ۱۳۹ قانون اساسی، جمهوری اسلامی ایران صلاحیت و اختیار اقامه دعوی برای قراردادی که وزارت دفاع منعقد نموده در مراجع قضایی خارجی را ندارد. ثانیاً- طرح دعوی منحصراً در صلاحیت وزارتخانه‌ها بوده و نه در صلاحیت جمهوری اسلامی ایران.

۵- این وزارت بنا به پیشنهاد وکیل سوئسی پرونده و با هماهنگی دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران تأییدیه یکی از استادان دانشکده حقوق دانشگاه تهران را اخذ و به دادگاه ارسال نمود. مجدداً ایراد گرفته شد که در خصوص اصل ۱۳۹ قانون اساسی گواهی دیگری توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران در سوئیس تهیه و ارائه شود که پس از هماهنگی با وزارت امور خارجه و دفتر خدمات حقوقی گواهی مورد نظر نیز تهیه و به دادگاه تسلیم گردید.

۶- در جلسه رسیدگی ماهوی، وکیل شرکت اونیورسال ترید از محضر دادگاه درخواست نمود که در خصوص مسئله تفسیر اصل ۱۳۹ قانون اساسی بحث و تبادل نظر گردد که درخواست مذکور مورد قبول واقع و جلسه رسیدگی بعدی به تاریخ ۱۳۶۵/۱۰/۲۵ موکول گردیده است.

بدیهی است اگر دادگاه نظریه وکیل شرکت مذکور را بپذیرد دعوی مطروحه علیه شرکت مردود و توقیف انجام‌شده، باطل اعلام خواهد شد.

با نگرش به موارد فوق، استنباط این وزارت از برداشت وکیل شرکت اونیورسال اوایل ترید بر این منوال است که وقتی «صلح دعاوی و ارجاع به داوری راجع به اموال عمومی و دولتی در هر مورد موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد و در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد» و با توجه به اینکه رئیس هیئت وزیران نخست‌وزیر

می‌باشد، بنابراین اقامه دعوی بالاخص زمانی که طرف دعوی خارجی باشد نیز می‌بایست توسط رئیس دولت و یا وزارتخانه ذی‌ربط صورت گیرد نه «جمهوری اسلامی ایران» و در واقع «جمهوری اسلامی ایران» به طور مطلق با «دولت جمهوری اسلامی ایران» متفاوت می‌باشد. خواهشمند است مقرر فرمایند در خصوص تفسیر اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظریه عالی آن شورای محترم را اعلام تا مورد اقدام قرار گیرد.

وزیر دفاع

سرهنگ ستاد - خلبان محمدحسین جلالی

شماره: ۷۴۸۴

تاریخ: ۱۳۶۵/۱۰/۱۱

وزارت محترم دفاع جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۱۹۳۰-۵۲-۱۴۰۱-۴۵۴- ح مورخ ۱۳۶۵/۱۰/۱۰ اشعار

می‌دارد: موضوع در شورای نگهبان مطرح و به شرح زیر اظهار نظر گردید:

«۱- انجام تشریفات مذکور در اصل ۱۳۹ قانون اساسی منحصرأ مربوط به

صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی و یا ارجاع دعاوی به داوری می‌باشد و شامل طرح دعوی در مراجع قضایی نمی‌باشد.

۲- در مواردی که حقوق و اموال عمومی و دولتی مورد تعدی قرار گیرد

جمهوری اسلامی ایران با توجه به قانون اساسی می‌تواند برای احقاق حقوق مزبور اقدامات لازم، از جمله طرح دعوی در مراجع قضایی اعم از داخلی و خارجی، معمول دارد. همچنین جمهوری اسلامی ایران می‌تواند به وسیله وزارتخانه‌ها و یا سازمان‌های ذی‌ربط اقدامات مزبور را انجام دهد.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۳-۸. نظریه تفسیری شماره ۵۶۰۶ مورخ ۱۳۷۲/۹/۱۷ شورای نگهبان در پاسخ به

استفسار وزیر جهاد سازندگی نسبت به شمول یا عدم شمول اموال دولتی موضوع اصل ۱۳۹، نسبت به اموال شرکت‌های دولتی

شماره: ۱۷۹/۴/ص/۱۰/و

تاریخ: ۱۳۷۲/۹/۷

شورای محترم نگهبان

سلام علیکم

به سبب نظرات و تفاسیر متفاوتی که از اصل ۱۳۹ قانون اساسی به عمل آمده و با عنایت به اینکه اصل نود و هشتم، تفسیر این قانون را به عهده آن شورای محترم قرار داده و نظر شورای محترم نگهبان می‌تواند به بحث‌های مختلف و برخورد‌های قانونی متفاوت که دامنگیر شرکت‌های وابسته به این وزارت نیز شده خاتمه دهد، مستدعی است نظر آن شورای محترم را در خصوص اصل مزبور دایر بر اینکه اموال دولت به معنی اخص بیان گردیده یا شامل اموال شرکت‌های دولتی نیز می‌باشد اعلام فرمایید.

ضمناً خاطر نشان می‌سازد، شرکت تهیه، تولید و توزیع علوفه وابسته به این وزارت در خصوص عدم انجام تعهدات شرکت تعاونی عمران بار موضوع قرارداد سال ۶۳ دو شرکت (سوابق به پیوست می‌باشد) دادخواست خود را به محاکم قضایی تسلیم، لیکن به لحاظ تفاوت تفسیر اصل نامبرده، دادخواست شرکت فوق‌الذکر رد گردیده است. مراتب جهت استحضار و اعلام نظر تقدیم می‌گردد.

غلامرضا فروزش

وزیر جهاد سازندگی

شماره: ۵۶۰۶

تاریخ: ۱۳۷۲/۹/۱۷

وزیر محترم جهاد سازندگی

نامه شماره ۱۷۹/۴/ص/۱۰/و مورخ ۷۲/۹/۷ آن وزارت در جلسه مورخ ۷۲/۹/۱۷

شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی به لحاظ صراحت و وضوح نیازی به

تفسیر ندارد و اعضای شورای نگهبان به اتفاق آراء، اصل مذکور را شامل اموال

شرکت‌های دولتی نیز می‌دانند.»

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۴-۱. نظر شماره ۷۰۹۱ مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۶ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به امکان واگذاری صلاحیت تجویز ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری توسط دولت به کمیسیون های داخلی هیئت وزیران

شماره: ۷۹۴/ب/هـ

تاریخ: ۱۳۷۳/۸/۱۵

شورای محترم نگهبان

نظر به اینکه با اطلاق تصویب نامه شماره ۳۲۷۳۰/ت/۵۹هـ مورخ ۱۳۷۳/۲/۲،^(۱) تجویز هیئت وزیران شامل ارجاع دعاوی خارجی به داوری که مستلزم تصویب مجلس شورای اسلامی است نیز می شود، لذا تصویر تصویب نامه مزبور جهت ملاحظه و اعلام نظر آن شورای محترم به پیوست^(۲) ارسال می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر ناطق نوری

۱. با توجه به مفاد سند، تاریخ صحیح این تصویب نامه، ۱۳۷۳/۳/۲ است که در نامه های مجلس و شورای نگهبان، به اشتباه ۱۳۷۳/۲/۲ درج شده است.

۲.

شماره: ۳۲۷۳۰/ت/۵۹هـ

تاریخ: ۱۳۷۳/۳/۲

ریاست جمهوری- دفتر هیئت دولت

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۸ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

اجازه ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری، موضوع اصل ۱۳۹ قانون اساسی، در مورد شرایط عمومی قراردادهای ساخت و قراردادهای خدمات مشاوره ای، در موارد غیر مهم، به کمیسیون امور زیربنایی و صنعت تفویض می شود. در مورد هر قرارداد تصمیم کمیسیون با رأی اکثریت وزرای عضو و پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است. تصویب نامه شماره ۲۸۳۸/ت/۶۲هـ مورخ ۱۳۶۹/۳/۱ لغو می شود.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

شماره: ۷۰۹۱

تاریخ: ۱۳۷۳/۹/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

نامه شماره ۷۹۴/ب/هـ مورخ ۷۳/۸/۱۵ جناب عالی در خصوص تصویب نامه شماره ۳۲۷۳۰/ت/هـ مورخ ۱۳۷۳/۲/۲ هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

«با توجه به اینکه قید موارد مهم در اصل ۱۳۹ قانون اساسی مربوط به دعاوی داخلی است، بنابراین تصویب نامه شماره ۳۲۷۳۰/ت/هـ مورخ ۱۳۷۳/۲/۲ هیئت وزیران، شامل دعاوی خارجی نمی باشد و لذا از این جهت اشکالی ندارد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴-۲. نظر شماره ۴۰۰ مورخ ۱۳۷۴/۵/۱۸ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به شمول اصول ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی بر تصویب نامه هیئت وزیران در خصوص چگونگی وصول و تسویه حساب مطالبات دولت جمهوری اسلامی ایران از بانک مرکزی مصر

شماره: ۹۲۲/هـ-ب

تاریخ: ۱۳۷۴/۳/۲۰

شورای محترم نگهبان

با ارسال دو تصویر از تصویب نامه شماره ۵۷۹۵-۷۳/م/ت ۳۱۱ هـ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۴ و پیوست شماره (۱) مربوط،^(۱) نظر به اینکه علاوه از ماهیت توافق به

۱.

شماره: ۵۷۹۵-۷۳/م/ت ۳۱۱ هـ

مورخ: ۱۳۷۳/۸/۱۴

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۸/۱ بنا به پیشنهاد شماره ۳۴۷/۲۱/۲۷۰۴/م مورخ ۱۳۷۳/۷/۲۷ وزارت امور اقتصاد و دارایی در خصوص چگونگی وصول و تسویه حساب مطالبات دولت جمهوری اسلامی ایران از بانک مرکزی مصر، موضوع وام اعطایی مربوط به موافقت نامه مورخ ۱۳ اکتبر ۱۹۷۵ (برابر با مهرماه ۱۳۵۴) تصویب نمود:

۱- مبلغ تسویه حساب، (۱۴۹) میلیون دلار آمریکایی تعیین می شود که با پرداخت این مبلغ توسط بانک مرکزی مصر کلیه وجوه مطالبات وام اعطایی فوق الذکر به طور کامل تسویه می شود.

عمل آمده، اصولاً ذکر مکرر «موافقتنامه» و «مصالحه» در متن پیوست مزبور، انطباق مورد با اصل یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی و قسمت اخیر اصل یکصد و سی و نهم این قانون را تداعی و بالنتیجه در صورت انطباق با هر یک از دو اصل مزبور، مجرد تصویب هیئت وزیران کفایت نکرده بلکه تصویب مجلس شورای اسلامی را ایجاب می‌کند، لذا خواهشمند است نظر آن شورای محترم در انطباق یا عدم انطباق مورد به دو اصل فوق‌الذکر را اعلام فرمایید.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۰۰

تاریخ: ۱۳۷۴/۵/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۲ هـ- ب مورخ ۷۴/۳/۲۰ اشعار می‌دارد، موضوع در جلسه رسمی مورخ ۱۳۷۴/۵/۱۸ شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

→

۲- به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی اجازه داده می‌شود حسب مورد از محل وجوه فوق، ماشین‌آلات و تجهیزات کارخانجات استحصال شکر را از شرکت مصری SUGAR AND INTEGRATED INDUSTRIES OF EGYPT خریداری کند.

۳- معادل ریالی مبلغ (۱۴۹) میلیون دلار با نرخ تسعیر هر دلار (۱۷۵۰) ریال بلافاصله پس از پرداخت مبلغ مذکور توسط بانک مرکزی مصر به «حساب مخصوص» به نام بانک مرکزی ایران توسط بانک اخیرالذکر به حساب تمرکز وجوه سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران واریز می‌شود. در خصوص بهره متعلق به مبلغ فوق، در فاصله زمانی اعتبار یافتن موافقتنامه مورد انعقاد تا هنگام واریز مبلغ مذکور به حساب مخصوص به نام بانک مرکزی ایران نیز به صورت بالا عمل خواهد شد.

۴- به وزیر امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود که موافقتنامه مربوط را از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران امضا و اجرا نماید. همچنین اختیارات خود را در ارتباط با این تصویب‌نامه به شخص دیگری تفویض نماید.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

«موضوع سؤال، مشمول اصول ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی نمی باشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۳-۴. نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۹۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۴/۷ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یکی از تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران (= تصویب‌نامه چگونگی صلح اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو به شهرداری تهران) با اصل ۱۳۹ قانون اساسی

شماره: ۲۲۶۷-ه/ب

تاریخ: ۱۳۷۸/۲/۱۹

شورای محترم نگهبان

با ارسال تصویب‌نامه شماره ۳۵۴۶۲/ت/۱۸۷۹۸-ه مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۷ و ضمائم آن،^(۱) خواهشمند است نظر آن شورای محترم را در خصوص انطباق یا عدم انطباق متن تصویب‌نامه مزبور با اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی به اینجانب اعلام فرماید.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱.

شماره: ۳۵۴۶۲/ت/۱۸۷۹۸-ه

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۲۷

وزارت امور اقتصادی و دارایی - شهرداری تهران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۶ به استناد اصل (۱۳۹) قانون اساسی و با توجه به گزارش شماره ۲۹۴۴۶/۴۰ مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۱ معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری جهت خاتمه دادن به مشکلات و تسویه اقدامات نهایی طرح بازسازی ناصر خسرو، تصویب نمود:

اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو موضوع پلاک‌های ثبتی مندرج در جدول پیوست این تصویب‌نامه به صورت بلاعوض به شهرداری تهران صلح می‌شود، مشروط بر اینکه واگذاری معوض حقوق و املاک به اشخاص ذی‌نفع و مالکان سابق (به ترتیبی که مورد تأیید و توافق مسئولان وقت طرح قبل از واگذاری به شهرداری قرار گرفته است) و احداث و تکمیل قسمت‌های نیمه‌تمام و پرداخت کلیه بدهی‌ها، مالیات، بیمه و غیره بر عهده شهرداری باشد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

شماره: ۷۸/۲۱/۴۹۰۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام

نامه شماره ۲۲۶۷هـ/ب مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۹ شما در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۴/۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«اصل ۱۳۹ مربوط به صلح دعاوی است و در مصوبه مورد نظر هیئت دولت، دعاوی [=دعوائی] مطروح نبوده؛ بناء علیه شمول [=مشمول] اصل ۱۳۹ نیست.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴-۴. نظر شماره ۷۹/۲۱/۳۰۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق ماده (۳۸) آیین‌نامه معاملات شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرک ایران با اصل ۱۳۹ قانون اساسی

شماره: ۷۸/۲۴۶۴هـ/ب

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

با ارسال نسخه‌ای از تصویب‌نامه شماره ۵۴۶۰۸/ت/۱۸۶۹۸هـ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۳ هیئت وزیران،^(۱) خواهشمند است نظر آن شورای محترم در مورد مغایرت یا عدم

۱.

شماره: ۷۸/۵۴۶۰۸/ت/۱۸۶۹۸هـ

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۲۳

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۸/۳ بنا به پیشنهاد شماره ۶۱/۲۳۱۱/۱۶۵۹۱ مورخ ۱۳۷۶/۷/۸ وزارت امور اقتصادی و دارایی و در اجرای بند (ب) ماده (۲۲) اساسنامه شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران - مصوب ۱۳۵۹ - آیین‌نامه معاملات شرکت مذکور را به شرح زیر تصویب نمود:

«آیین‌نامه معاملات شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران»

فصل اول - تعاریف

مغایرت ماده (۲۸) آیین‌نامه مزبور با اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی به اینجانب اعلام گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر ناطق نوری

شماره: ۷۹/۲۱/۳۰۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۶۴هـ/ب مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۱۹، موضوع مغایرت یا عدم مغایرت ماده (۳۸) آیین‌نامه معاملات شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرک ایران مصوب شماره ۵۴۶۰۸/ت/۱۸۶۹۸هـ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۳ هیئت وزیران (که در متن نامه فوق اشتباهاً ماده (۲۸) آمده است)، در جلسه مورخ ۷۹/۲/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«در ماده (۳۸) چون اطلاق توافق کمیسیون مذکور در صدر آن شامل صلح دعوی نیز می‌شود، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴-۵. نظر شماره ۷۹/۲۱/۴۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یکی از تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران (= اصلاح تصویب‌نامه چگونگی صلح اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو به شهرداری تهران) با اصل ۱۳۹ قانون اساسی

→

ماده ۱-....

ماده ۳۸- رفع اختلافات ناشی از معاملات موضوع این آیین‌نامه که بین طرفین معامله ایجاد می‌شود به عهده کمیسیون مرکب از یک نفر نماینده به انتخاب مجمع عمومی و نماینده هیئت عامل و نماینده طرف معامله خواهد بود. هیئت مذکور می‌تواند با طرف قرارداد توافق کند. این توافق برای طرفین قابل اجرا و غیرقابل اعتراض خواهد بود و در صورت عدم حصول توافق، مدعی می‌تواند به دادگاه صلاحیت‌دار مراجعه نماید.

ماده ۳۹-...

شماره: ۲۶۰۶ هـ/ب

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۰

شورای محترم نگهبان

در رابطه با نظریه شماره ۷۸/۲۱/۴۹۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۴/۷ آن شورای محترم،^(۱) هیئت محترم وزیران به صدور تصویب نامه شماره ۴۸۹۳۶/ت/۲۱۷۱۷ هـ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ که تصویر آن پیوست است^(۲) مبادرت نموده، خواهشمند است چنانچه تصویب نامه اخیرالذکر نظر آن شورای محترم را تأمین نموده است مراتب را به اینجانب اعلام فرمایید.

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر ناطق نوری

شماره: ۷۹/۲۱/۴۸۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۶۰۶ هـ/ب مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۰، موضوع تصویب نامه شماره

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظر شورا و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به شماره ۴-۳، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و نهم).

۲.

شماره: ۴۸۹۳۶/ت/۲۱۷۱۷ هـ

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۱

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۸ با توجه به نظریه رئیس محترم مجلس شورای اسلامی (موضوع نامه شماره ۲۳۶۲ هـ/ب مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۶) تصویب نمود:
در سطر چهارم تصویب نامه شماره ۳۵۴۶۲/ت/۱۸۷۹۸ هـ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۷* (موضوع صلح اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو به شهرداری تهران)، عبارت «با توجه به اختلاف و ادعاهای متقابل شهرداری تهران و دستگاه های اجرایی در مورد مالکیت اراضی و املاک طرح بازسازی ناصر خسرو با توجه به وظایف محوله» قبل از واژه «اراضی» اضافه می گردد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

* برای ملاحظه این تصویب نامه، بنگرید به پاورقی مذکور در شماره ۴-۳، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و نهم).

۱۳۷۸/۱۲/۲۱ هیئت وزیران، در جلسه مورخ ۷۹/۳/۴
شورای نگهبان مطرح شد که «اصلاح به عمل آمده در مصوبه فوق‌الذکر هیئت
وزیران، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته نشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

**۴-۶. نظر شماره ۷۹/۲۱/۱۲۵۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳ شورای نگهبان در پاسخ به
استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یکی از تصویب‌نامه‌های هیئت
وزیران با اصل ۱۳۹ قانون اساسی**

شماره: ۲۹۰۷هـ/ب

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۶

دبیر محترم شورای نگهبان

با ارسال رونوشتی از تصویب‌نامه شماره ۱۷۱۱-۷۹/م/ت ۲۲۸۷۳هـ مورخ
۱۳۷۹/۳/۷^(۱) و سوابق مربوط، خواهشمند است در رابطه با انطباق یا عدم انطباق

۱.

شماره: ۱۷۱۱-۷۹/م/ت ۲۲۸۷۳هـ

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۷

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۵۷-۷۹/م مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۹ معاونت
حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری
اسلامی ایران تصویب نمود:

تسویه حساب و اجرای محکوم‌به در مورد سه نفر از کارمندان بانک سپه شعبه نیویورک (موضوع نامه
۱۲۷۹۲-۳۰۰/م مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶ دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران) به شرح
زیر تأیید می‌شود:

۱- اجرای حکم قضایی صادرشده در مرحله تجدیدنظر و پرداخت محکوم‌به در مورد یکی از کارکنان با
رعایت قوانین و مقررات مربوط راجع به هزینه‌های محکوم‌به با اشتراط اینکه محکوم‌له هرگونه حق
دیگر را در این ارتباط از خود اسقاط نماید.

۲- تسویه حساب با دو نفر دیگر از کارکنان محلی بانک یادشده مطابق مبلغی که طبق قرارداد و قوانین
حاکم بر آن قابل پرداخت بوده است، به شرط اینکه حق هرگونه ادعا را در این ارتباط نزد هرگونه
مرجعی از خود اسقاط و به تسویه حساب قراردادی اکتفا نموده باشند.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

مصوبه مزبور، با اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی نظر آن شورای محترم را اعلام فرمایند.

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۵۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۹۰۷هـ/ب مورخ ۷۹/۸/۱۶، موضوع تصویب نامه شماره ۷۹/۱۷۱۱/م/ت/۲۲۸۷۳هـ مورخ ۱۳۷۹/۳/۷، در جلسه مورخ ۷۹/۹/۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

«با توجه به اینکه بند دوم مصوبه دولت، تنها اجازه تسویه حساب با دو نفر خارجی را طبق قرارداد و قانون داده است، فلذا از مصادیق اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته نشد.»

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال وقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایا تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قمری،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir